

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Simpozionul anual „Primăvara școlii – Convorbiri didactice la Alba Iulia - Prof. Crișan Monica	3
Metode practice specifice activităților de formare pentru tineri și adulți – Prof. Berceanu Camelia Florentina	4
Clubul de lectură – o provocare ludică – Prof. Mezei Monica	7
Valorile fundamentale ce stau la baza concursurilor de robotică – Prof. Mureșan Laura Elena	9
Alegerea carierei profesionale – Prof. Dolcoș Maria Cristina	12
File din cartea liceului nostru – Prof. Filimon Elena	17
Proiectarea și implementarea curriculumului conform viziunii noilor programe școlare pentru dobândirea de competențe relevante. Aspecte metodico-științifice cu privire la aplicarea noilor programe la clasa a VI-a - Prof. Toth Mariana	19
Eficiență și calitate în predarea disciplinelor tehnice în învățământul preuniversitar – Prof. Tămaș Mariana	21
Creativitatea în procesul de evaluare didactică – Prof. Radu Adina	24
Strategii eficiente pentru sprijinirea elevilor cu CES – Prof. inv. primar Suciu Maria - Doina	26
Motivația în învățare – exemplu de bună practică – Prof. inv. preșcolar Mera Mariana	28
Strategii de învățare prin cooperare. Metoda Mozaic – Prof. Hațegan – Comșa Marilena	29
Istoriografia primului război mondial: surse, metode, perspective – Prof. Crișan Monica	32

Strategie individualizată de predare a unei unități de învățare destinată unui elev cu deficiență mentală ușoară – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela	38
Profilul de formare al absolventului claselor gimnaziale – Prof. Ștefănescu Mihaela	41
Proiect educațional „Porți către prietenie” – Prof. înv. primar Albu Simona Maria	44
Comunicarea chimică și modalitățile de realizare în lumea vie (III) – Prof. Poptelecan Călin	47

SIMPOZIONUL ANUAL
„PRIMĂVARA ȘCOLII - CONVORBIRI DIDACTICE LA ALBA IULIA ”
EDIȚIA A XI A -13 MARTIE 2020

Prof. Crișan Monica, profesor metodist CCD Alba

TEMA SIMPOZIONULUI:

„Învățământ și eficiență în spațiul autohton”

INSTITUȚII PARTENERE

UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ALBA

LOCUL DE DESFĂȘURARE:

Casa Corpului Didactic Alba

SCOPUL:

Creșterea numărului de cadre didactice capabile să realizeze un sistem educațional stabil, echitabil, eficient și relevant pentru comunitățile în care trăiesc și lucrează.

Inițierea unui dialog între cadrele didactice ale județului referitor la eficiența învățământului în spațiul autohton, cu referire la modalitățile practice prin care participarea la diversele proiecte derulate a influențat calitatea și performanțele elevilor și absolvenților. Dorim ca aceste performanțe și calități să fie vizibile în creșterea calității vieții comunității din care provin acești elevi. Considerăm că o „performanță” și o „calitate” care nu este utilă celor care investesc în ea nu poate fi considerată ca atare într-o țară aflată în criză, care are probleme în a-și realiza propria bunăstare economică pentru poporul său.

GRUPUL ȚINTĂ: simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice și elevilor din județ preocupați de eficiența învățământului în spațiul autohton.

Simpozionul a fost lansat în data de 11 februarie 2020, prin anunțarea pe site-ul CCD Alba respectiv pe poșta electronică albanet a începerii activităților de înscriere a lucrărilor.

La simpozion s-au înscris un număr de **74 cadre didactice**, pe baza a **56 de lucrări** alcătuite, un număr de 22 de lucrări fiind scrise în parteneriat de câte 2 cadre didactice.

Au participat cadre didactice din toate zonele județului, reprezentând atât grădinițe, școli primare, școli gimnaziale precum și colegii naționale, colegii tehnice sau licee vocaționale. Din cei 74 participanți la simpozion am avut 28 de educatoare, 12 învățători, 33 de cadre didactice de diferite specialități precum și o bibliotecară.

Tematica abordată a fost corect încadrată în tematica simpozionului, lucrările au avut caracter practic aplicativ în cea mai mare parte, iar lucrările care au abordat parte teoretică de metodică, pedagogie sau psihopedagogie au avut un înalt nivel academic.

Felicităm toți participanții, fiecare cadru didactic implicat va primi o diplomă de participare pe care va fi specificat ISSN-ul acestui simpozion, adică **ISSN 2069 – 9093**
ISSN – L – 2069 – 9093, așa cum este el înscris în registrul publicațiilor.

METODE DIDACTICE SPECIFICE ACTIVITĂȚILOR DE FORMARE PENTRU TINERI ȘI ADULȚI

Prof. Berceanu Camelia Florentina, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

Educația adulților include totalitatea proceselor în dezvoltare ale învățării formale și de altă natură, cu ajutorul cărora adulții, în spiritul societății în care trăiesc, își dezvoltă capacitățile, își perfecționează calificarea tehnică și profesională și își îmbogățesc cunoștințele sau le aplică în folos personal și social. Educația adulților include formele învățământului formal, continuu, nonformal, informal și întreg spectrul educației neoficiale și complementare existent în societatea educațională polivalentă, în care sunt recunoscute abordările axate pe teorie și practică.

Conceptul de educație a adulților, ca un ansamblu integrat în proiectul global al educației permanente, s-a impus sub impulsul UNESCO și al Consiliului Europei, organisme interesate de oferirea de șanse egale de evoluție fiecărui individ de-a lungul întregii sale vieți și în toate domeniile, cu scopul de a participa plenar la dezvoltarea societății. Formalizată sub auspiciul acestor foruri internaționale, expansiunea tematicii educației adulților se explică prin mai multe rațiuni de natură socială și economică.

R. H. Dave afirmă că scopul final al educației adulților este menținerea și ameliorarea calității vieții. Aceasta are multiple beneficii publice și individuale, recunoscute de guvernele statelor în politici și strategii naționale de dezvoltare a învățării la adulți.

Finalitățile educației adulților

- ✓ Un grad înalt de încadrare pe piața forței de muncă;
- ✓ Creșterea productivității muncii și o mai bună instruire a personalului;
- ✓ Reducerea costurilor pentru ajutorul de șomaj și alte plăți sociale, pentru plata în caz de pensionare anticipată;
- ✓ Sporirea veniturilor populației în condițiile unei încadrări mai active în viața publică;
- ✓ Sănătate durabilă;
- ✓ Rată scăzută a criminalității;
- ✓ Nivel mai ridicat de prosperitate și împlinire;
- ✓ Dezvoltarea democrației și creșterea gradului de participare a cetățenilor în procesele sociale, politice și economice.

Principiile învățării la adulți

Principiul fundamental al organizării procesului de educație a adulților este sintetizat de Malcom Knowles (1950): ”Adulții învață mai bine și mai eficient în contexte mai puțin formale, prin intermediul unor activități, prin metode și tehnici flexibile, adaptate nevoilor, intereselor și aspirațiilor lor”.

Mandatul de a implementa învățarea pe tot parcursul vieții aparține Memorandumului privind învățarea pe tot parcursul vieții (2000). El conține șase mesaje-cheie care sugerează că o strategie coerentă și comprehensivă de învățare permanentă pentru Europa trebuie să asigure:

- ✓ garantarea accesului universal și continuu la învățare în scopul dobândirii și reînnoirii capacităților necesare pentru o participare susținută într-o societate cognitivă;
- ✓ creșterea esențială a investițiilor în resursele umane, pentru a oferi prioritate celei mai importante valori a Europei – cetățenii săi;
- ✓ perfecționarea metodelor de predare-învățare și încurajarea situațiilor care asigură continuum-ul învățării pe tot parcursul vieții;
- ✓ îmbunătățirea semnificativă a modalităților în care participarea și rezultatele învățării sunt înțelese și apreciate, cu precădere învățarea nonformală și informală;

- ✓ ca oricine să poată accesa cu ușurință informații și sfaturi de bună calitate despre posibilitățile de învățare peste tot în Europa și pe toată durata vieții;
- ✓ oferirea posibilităților de învățare permanentă pentru cei care doresc să învețe în propriile lor comunități, sprijinite prin facilități TIC, oriunde este nevoie.

Forme moderne de educație a adulților

- ✓ Cursuri cu frecvență la zi, bazate pe conferințe; sunt folosite de instituțiile de învățământ superior;
- ✓ Cursuri predate prin cumul sau fără frecvență;
- ✓ Programe de instruire axate pe muncă: conținutul pregătirii are o mai mare relevanță, indivizii având ocazia să îmbine munca cu studiul;
- ✓ Programe deschise, flexibile, de învățare la distanță: presupun situații de învățare individuală, prin mijloace concepute pentru studiu individual după un program ales de persoana vizată; instituția furnizează suport tutorial, consiliere;
- ✓ Învățare bazată pe resurse: instituția oferă instrucție, consiliere, acces la materiale și echipamente;
- ✓ Învățare on-line: asistată de calculator;
- ✓ Învățare prin colaborare: este utilizată în grupuri de lucru;
- ✓ Studiu independent: permite adaptarea curriculumului la nevoile individuale ale formabilului;
- ✓ Discuții ghidate prin întrebările formatorului: au un caracter didactic și presupun orientarea întregii activități;
- ✓ Seminarul: un grup de discuții, de obicei în jurul unei teme provocatoare sau controversate, în care fiecare participă cu idei;
- ✓ Simulări și jocuri de rol: permit experimentarea unor trăiri specifice sau comportamente;
- ✓ Dezbateri: prezentarea și susținerea unor puncte de vedere contrastante;
- ✓ Forumuri: sisteme întemeiate pe principii asemănătoare grupurilor de pe Internet, care discută pe o temă de interes comun – fiecare utilizator poate adăuga un mesaj sau se poate alătura discuției;
- ✓ Învățământul dual: aplicat pentru formarea profesională accelerată.

Competențe generale și specifice ale programului de formare plasate în curriculum vor constitui formulări complexe de cunoștințe, capacități și atitudini, care urmează să fie mobilizate pentru rezolvarea diverselor situații-problemă, simulate sau autentice, inclusiv din viața cotidiană, din viitoarea activitate profesională. În principiu, competența înseamnă mai mult decât cunoaștere și abilități.

Competența profesională reprezintă un ansamblu de abilități de a aplica, a transfera și a combina cunoștințe și deprinderi în situații și medii de muncă diverse, pentru a realiza activitățile cerute la locul de muncă, la nivelul calitativ specificat în standard. Competența profesională este îmbinarea și utilizarea armonioasă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor în vederea obținerii rezultatelor așteptate la locul de muncă. Conform cu Stark ș.a, aceste competențe se pot clasifica astfel:

- ✓ competențe profesionale tradiționale;
- ✓ competențe profesionale liberale;
- ✓ atitudini.

Competențele generale sunt oferite pentru un domeniu mai larg, pentru o meserie, un program de formare, iar competențele specifice – pentru un domeniu de specialitate, un modul, o secvență de formare. Pentru a forma competențe curriculare: se va identifica cunoștințe funcționale necesare

pentru competența în cauză, se vor completa cu abilitățile ce pot fi exersate în baza lor și se vor determina atitudinile ce vor forma comportamentul dorit. La fiecare dintre aceste componente se vor selecta metodele și tehnicile ce facilitează formarea lor.

Proiectarea programului de formare și a fiecărei ședințe de training, seminar sau atelier constituie următorii pași funcționali în demersul didactic de anticipare/pregătire, care concretizează și materializează curriculumul proiectat. După tematica expusă, componenta-cheie sunt obiectivele, care derivă din competențele specifice și care facilitează în mod vizibil și realist proiectarea și realizarea demersului educațional, reliefând comportamente concrete. Conținuturile recomandate urmează să fie flexibile și deschise, promovând valori intelectuale, estetice, morale de ordin personal, general-uman și național.

Sugestiile metodologice includ descrierea principalelor metode de predare-învățare-evaluare, inclusiv a metodelor clasice de educație vocațională și nonformală: explorarea, studiul de caz, jocul de rol, proiectul, textul ghidat. Tehnologia de predare-învățare proiectată va oferi un cadru de învățare formativ și interactiv, iar metodologia evaluării va fi orientată spre competențele finale, relevând în mod prioritar succesele cursanților. Se va pune accent și pe metodele interactive, de stimulare a gândirii critice și creative. La fiecare program de formare se vor proiecta diferite categorii de metode: metode de deschidere (de spargere a gheții, jocuri, energizante și de sondare a așteptărilor); metode de informare, de construire a cunoașterii și a dezvoltării intelectuale (lecturi, prezentări, tehnici de vorbire, instruire interactivă, demonstrări); metode de lucru în grup; metode de învățare individuală; metode de învățare socială și experiențială; metode de stimulare a creativității; metode de moderare, dar și de încheiere a activităților. Un paragraf aparte poate include sugestii privind organizarea lucrului individual al formabililor: competența dezvoltată, metode de realizare, produse așteptate și indicatori de evaluare a produsului final.

Descrierea evaluării se realizează pe baza celor trei tipuri – evaluare inițială, curentă și sumativă, cu instrumente concrete și mostre de probe de evaluare teoretică și practică, la necesitate. Referințele bibliografice includ diverse surse de literatură didactică și de specialitate, necesare pentru formatori și cursanți, în vederea implementării cu succes a curriculumului. Au devenit obligatorii și sursele web, portalurile de specialitate naționale și internaționale, soft-urile educaționale, inclusiv surse mai recente, din ultimii 3-5 ani.

Metoda didactică, în accepția lui Sorin Cristea, are capacitatea de convertire rapidă a statutului său funcțional, la nivelul unui procedeu didactic, cu resurse operaționale active în interiorul acțiunii declanșate. Metodele cu grad de eficacitate crescut sunt cele interactive, deoarece le permit tuturor cursanților să contribuie la desfășurarea demersului. Acestea îi implică în mod activ în rezolvarea subiectelor, în discuție și în stabilirea relațiilor interpersonale. Ce metode și tehnici sunt utile în activitatea de formare? Metodele și tehnicile recomandate sunt în concordanță cu strategia gândirii critice, potrivite etapelor cadrului E-R-R-E.

Brainstorming/Asaltul de idei este o încercare a membrilor grupului de a rezolva o problemă bine definită, oferind orice soluție le vine în minte, indiferent de cât de exagerată este. Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților, tehnica are ca scop generarea rapidă de idei, prin asociere liberă, lăsând pentru moment critica la o parte. Presupune “folosirea creierului pentru a ataca o problemă”.

Asaltul de idei se folosește atunci când:

- ✓ dorim să identificăm cât mai multe soluții alternative la o problemă;
- ✓ formabilii prezintă experiențe diferite;
- ✓ urmărim să instaurăm egalitate între membrii grupului (să trecem de barierele tradiționale, de rolurile stabilite);
- ✓ intenționăm să încurajăm toți membrii grupului să vorbească;
- ✓ ne propunem ca un grup eterogen să demonstreze cât mai multă creativitate și inteligență.

Cum se desfășoară?

- ✓ Stabiliți regulile: se generează idei; fiecare persoană lansează o singură idee etc.
- ✓ Expuneți o problemă sau adresați o întrebare deschisă care să concentreze ideile participanților.
- ✓ Oferiți grupului câteva minute pentru a-și nota gândurile pe hârtie înainte să înceapă exercițiul.
- ✓ Treceți toate ideile pe un poster.
- ✓ La încheierea activității de brainstorming, se ierarhizează ideile.

SINELG (Sistem Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii), (tehnică de lectură independentă, grație căreia se monitorizează înțelegerea textului) Se folosește atunci când:

- ✓ lecturăm analitic un text științific, publicistic, un articol de dicționar;
- ✓ după evocare, la actualizarea unor informații.

Cum se desfășoară?

- ✓ Propuneți un text științific, publicistic, un articol de dicționar.
- ✓ Oferiți instrucțiunile: Puneți pe câmp "V" – în dreptul ideilor ce confirmă ceea ce știți; "+" – dacă informația este nouă și o acceptați; "-" – dacă informația diferă de ceea ce știți; "?" – dacă informația este confuză și solicită o documentare suplimentară.
- ✓ După citirea textului, treceți în revistă notele cursanților și organizați o discuție în baza semnelor "-" și "?".

Bibliografie:

1. Dumitru Al. I., Iordache M. Educația la vârsta adultă și elemente de management și marketing aplicate în educația adulților. Timișoara: Eurostampa, 2002.
2. Dave R.H. (coord.) Fundamentele educației permanente. București: EDP, 1992

CLUBUL DE LECTURĂ - O PROVOCARE LUDICĂ

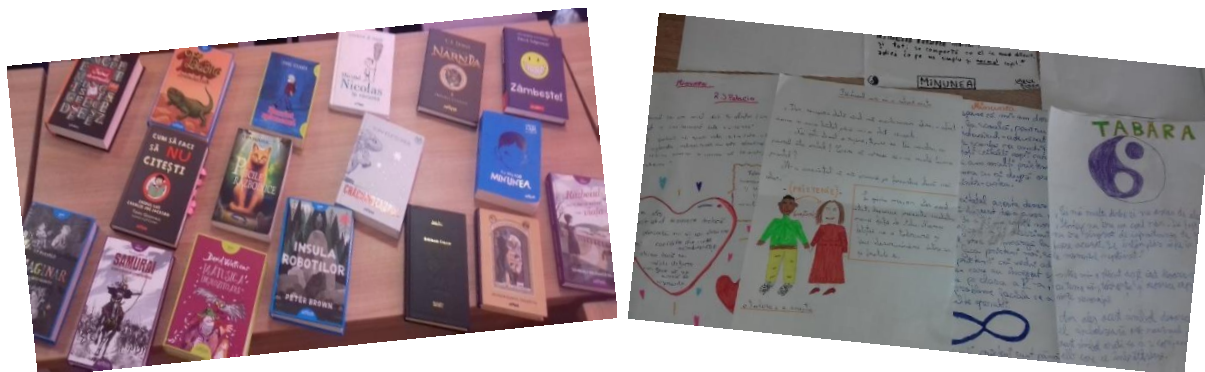
Prof. Mezei Monica, Școala Gimnazială „Lucian Blaga” Fărcașa, jud. Maramureș

Pornind de citatul lui Aldous Huxley care afirma că „*fiecare om care știe să citească are puterea să crească, să multiplice modurile în care există, să-și umple viața, să și-o facă semnificativă și interesantă*”, se poate afirma că lectura propune o explorare perpetuă a lumilor, o redescoperire a sinelui.

Literatura pentru copii, prin profunzimea mesajului, gradul de accesibilitate și nivelul realizării artistice, se dovedește capabilă să intre într-o relație afectivă cu cei cărora le este destinată: copiii. Mesajul artistic al operelor pentru copii contribuie la educarea acestora în spiritul unor virtuți morale alese (cinste, demnitate, adevăr, curaj). Prin limbajul specific al cărții, personajele exponențiale, epicul dens, conflictul împins spre suspans și senzorial, deznodământul fericit, acest gen contribuie la formarea și modelarea caracterelor, la stimularea dorinței de cunoaștere și autoperfecțiune. Inițierea unui club de lectură adresat elevilor de gimnaziu a constituit o oportunitate de a descoperi universuri fascinante, dar și o **provocare ludică prin care actul lecturii declanșa curiozități nebănuite. Deodată**, dorința de a depăși granițele banalelor discuții pro sau contra despre un anume volum s-a transformat într-un loc de întâlnire inedit... cu cartea și cu alte

tipuri de cititori. Secretul ar fi că, atunci când cauți să intri într-un club de carte, el nu ar trebui să fie populat de oameni pe care îi cunoști, deoarece înveți mai multe când stai la aceeași masă cu oameni diferiți de tine și, mai ales, cu păreri total opuse de ale tale.

Întâlnirea cu cartea atrage evadarea din tiparele existenței cotidiene, anost uneori, și propune inițierea într-un univers fascinant cu multiple deschideri spre ficțiune. Perspectivile diverse pe care le pot oferi discuțiile contradictorii sunt deosebit de rodnice pe tărâmul ideilor și oferă prilejul de a afla lucruri interesante despre sine sau idei care își pun amprenta fundamental asupra propriei concepții. Apoi, pentru că fiecare om este diferit, discuția poate lua întorsături dintre cele mai delicioase, iar orizonturile livești devin din ce în ce mai largi. Curiozitatea e satisfăcută, și, ulterior, copiii se descoperă încă o dată în aceeași cititori vorace, înconjurați de oameni asemenea, cu aceleași plăceri.

Toate aceste aspecte au stat la baza organizării unor activități diverse care au scos la lumină potențialul creator al elevilor, reușind, astfel, să-și depășească anumite bariere de comunicare. Iată câteva activități promovate:

- Concursuri literare și plastice pe diverse teme organizate cu prilejul omagierii unor scriitori celebri, intitulat *Atelierul micului scriitor*: M. Sadoveanu, M. Eminescu și Ion Creangă;
- Carnavalul poveștilor cu personaje îndrăgite din cărțile preferate;
- Lecturi publice, citirea unor secvențe/pasaje din cărțile preferate și dezbateri pe marginea acestora;
- Dezbateri pe tema lecturii și a cărții cu titlul *Portrete în cuvinte*;
- Dramatizarea unor piese de teatru precum „Soacra cu trei nurori” și Hanul Ancuței;
- Recitaluri de poezie - *Cartea, o altfel de viață* - organizate cu prilejul Zilei Internaționale a lecturii;
- Șezători literare și interferarea cu instituții culturale specifice, precum Muzeul de Etnografie și Artă Populară, Muzeul Satului, Muzeul de Istorie, Biblioteca Județeană;

Rezultate așteptate au fost pe măsură, întrucât elevii s-au familiarizat cu mediul cultural, s-au transpus în diverse situații, au trăit experiențe fascinante, nebanuite, și-au depășit barierele emoționale prin stabilirea unor relații de colaborare și prietenie cu alte persoane. Ideile constructive au prins contur, iar micii scriitori s-au transformat în actori desăvârșiți, în povestași care au știut să-și pună în valoare talentul, spiritul ludic și libertatea.

VALORILE FUNDAMENTALE CE STAU LA BAZA CONCURSURILOR DE ROBOTICĂ

Prof. Mureșan Laura Elena, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

În ultimii ani se vorbește tot mai mult despre robotică și sunt tot mai mulți elevi care doresc să învețe să construiască roboți. La prima vedere concursurile de robotică par a fi un fel de olimpiade școlare dar asta doar la prima vedere. Dacă la olimpiadele școlare copiii stau singuri, cu o foaie de hârtie în față și rezolvă un set de probleme, în cadrul competițiilor de robotică intervine munca în echipă. La orele de curs copiii învață separat matematică, fizică, informatică iar cunoștințele dobândite le pot folosi apoi în proiectarea, asamblarea și programarea roboților.

În anul 2016 a ajuns și în România programul FIRST prin două dintre diviziile sale First Lego League și First Tech Challenge și pentru prima dată au fost organizate campionate de robotică. Combinând emoția sportului cu rigorile științei și tehnologiei, competițiile FIRST pot fi considerate cel mai bun sport pentru minte. În conformitate cu reguli stricte, timp și resurse limitate, echipele de elevi sunt provocate să strângă fonduri, să perfecționeze abilități de lucru în echipă, să construiască și să programeze roboți pentru a juca un joc împotriva concurenților similari dar și în alianță cu alte echipe similare. În tot acest timp profesorii mentori voluntari investesc timp și muncă pentru a ghida fiecare echipă iar fiecare sezon se încheie cu o etapă națională și calificări la etapa internațională.

Astfel, copiilor cu vârste cuprinse între 4 și 16 ani le sunt introduse știința, tehnologia, ingineria și matematica (STEM) printr-o învățare practică și distractivă în cadrul programului FIRST LEGO League organizat în România de Asociația „Creștem România Împreună”. Participanții la FIRST LEGO League câștigă experiență de rezolvare a problemelor din lumea reală printr-un program ghidat de robotică globală în care elevii și profesorii de astăzi construiesc

împreună un viitor mai bun. Copiii, organizați în echipe și ghidați de mentori, cercetează un subiect dat, planifică, programează și testează un robot autonom ce va rezolva niște misiuni date. Practic, echipele FIRST LEGO League au posibilitatea să experimenteze toate etapele din cadrul procesului de dezvoltare al unui produs real: rezolvarea unei probleme sub presiunea timpului, cu resurse insuficiente și a unor concurenți necunoscuți, simularea mai multor aspecte ale unui mediu de afaceri real. Pentru elevii de liceu din clasele IX- XII, și cu vârsta împlinită, între 12 și 18 ani există programul FIRST Tech Challenge. Proiectul de robotică FIRST Tech Challenge, organizat în România de Asociația Nație Prin Educație are recunoașterea Ministerului Educației Naționale și figurează în Calendarul competițiilor școlare – fără finanțare MEN. Programul susține un nou mod de a învăța științele teoretice și anume cel de a învăța prin metoda descoperirii, prin activități practice și prin lucrul în echipă. Acest nou mod de a învăța generează un mai mare interes al elevilor pentru școală și curricula teoretică. Conceptul proiectului FIRST Tech Challenge presupune mai mult decât construirea unui robot. El include munca în echipă, lucrul pe proiect, spiritul și abilitățile antreprenoriale, rezolvarea de probleme și comunicarea rezultatelor obținute și nu în ultimul rând voluntariatul.

Membrii echipei își stabilesc un mod de lucru în echipă precum și un mod de organizare în interiorul echipei (team leader, responsabili pe partea tehnică- non-tehnică, departamente etc.). Se propun activități pentru dezvoltarea atât a competențelor tehnice cât și a celor nontechnice (soft skills). Motto-urile programului de robotica FTC Romania sunt “work and fun” și “learning by doing”.

Atât la FIRST LEGO League cât și la FIRST Tech Challenge, tema competiției se schimbă de la an la an. În cadrul FIRST LEGO League, o **echipă** este formată din 2 - 10 copii care lucrează împreună la robot și la proiectul de inovare pe când la FIRST Tech Challenge o echipă este formată din maximum 15 elevi. Și aici, o parte a echipei lucrează la proiectarea, modelarea, asamblarea și programarea robotului, iar o altă parte se ocupă de promovarea echipei, de imaginea echipei și nu în ultimul rând de resursele necesare echipei.

La baza tuturor programelor FIRST stau valorile FIRST(Core values) care sunt adaptate frumos vârstelor copiilor. Însușindu-și aceste valori, elevii învață importanța comunicării și a cooperării între echipe, învață că beneficiul reciproc și concurența prietenească nu sunt obiective separate, iar întrajutorarea stă la baza lucrului în echipă. Aceste abilități le vor fi folositoare atât în viața de elev cât și în viața de adult, indiferent de domeniul în care vor lucra.

Pentru cei mici este foarte important jocul, așa că printre valorile fundamentale se găsește la loc de cinste distracția. Valorile Fundamentale ale FIRST:

- **Descoperire** - În timpul fiecărui sezon elevii descoperă lucruri interesante despre tema sezonului, modalități deosebite de a construi robotul și nu în ultimul rând descoperă că sunt capabili să realizeze mult mai mult decât credeau inițial.

- **Inovație** - În cadrul proiectului de cercetare elevii au ocazia să rezolve în mod creativ probleme concrete din lumea reală, iar în cadrul proiectului de robotică aceștia trebuie să construiască un robot care să poată rezolva în timp cât mai scurt și cu o precizie cât mai mare misiunile propuse.

- **Impact** - Ceea ce ei creează este apoi împărtășit cu specialiștii din domeniul respectiv, cu colegii și profesorii din școală, cu comunitatea locală și nu în ultimul rând cu celelalte echipe înscrise în competiție. O parte dintre ideile copiilor sunt integrate apoi în proiecte mai mari în cadrul comunității locale.

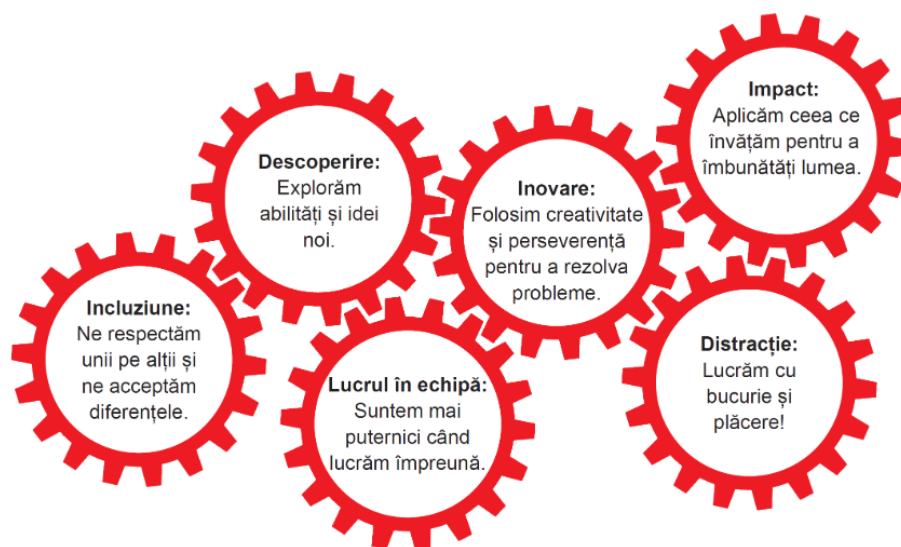
- **Incluziune** - Din echipă fac parte inițial elevi care e posibil să nu se cunoască și marele merit al acestui program este că acești copii dând dovada de respect unul față de celălalt și respectând diferențele dintre ei ajung să se considere o familie.

• **Lucru în echipă** - Suntem mai puternici când lucrăm împreună. Toate acestea nu ar fi posibile dacă fiecare elev ar lucra singur, separat de ceilalți. În tot ceea ce fac, elevii lucrează în echipă, împărtășesc idei, își argumentează soluțiile iar la final câștigă întreaga echipă.

• **Distracție** - Este important ca fiecare elev să-si găsească locul potrivit în cadrul echipei, să-i fie puse în valoare calitățile și astfel copiii ajung să lucreze cu plăcere. Pe lângă munca la proiectul de cercetare și la misiunile robotului, elevii participă și la jocuri de echipă, jocuri care le testează îndemânarea, îi învață să comunice și să funcționeze ca o echipă.

Profesionalismul Demn (**Gracious Professionalism**) presupune pe de o parte faptul că echipele concurează ca să realizeze provocările, dar în același timp se vor trata cu respect unele pe altele. Astfel, chiar și atunci când o echipă câștigă competiția, aceasta va evita să îi trateze pe ceilalți ca pe învinși.

Competiția cooperantă (**Coopertition**) combină conceptele de cooperare și competiție. Coopertitia se bazează pe ideea că echipele cooperează și se ajută reciproc între ele chiar și atunci când

concurează unele cu altele.

În anul 2016, la Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" a fost înființată prima echipă de robotică sub numele Xeo ce a participat în fiecare an la FIRST Tech Challenge iar din 2018 am înființat și echipa de junior Xeo Academy ce a participat la la FIRST LEGO League. Dincolo de premiile obținute atât de cei mari cât și de cei mai mici (două calificări la Campionatul Mondial de robotică de la Detroit pentru cei mari și premiul I pentru soluția inovatoare a celor mici) marele câștig al participării la programele FIRST a fost faptul că acești copii au beneficiat de o educație modernă în care au aplicat în practică, cumulat, o parte cunoștințele dobândite anterior, la fel ca în viață. Deși accentul cade pe robotică, pe tot ceea ce înseamnă proiectarea și construirea de la zero a unui robot, competițiile BRD First Tech Challenge și FIRST LEGO League îi scoate la lumină pe viitorii specialiști, pe viitorii antreprenori și nu în ultimul rând pe viitorii lideri.

Bibliografie

1. <https://www.firstinspires.org/>
2. <https://natieprineducatie.ro/>
3. <https://www.firstlegoleague.ro/>

ALEGEREA CARIEREI PROFESIONALE

Prof. Dolcoș Maria Cristina, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj-Tiur

Clasa a VIII-a

Disciplina: **Consiliere și orientare**

Subiectul lecției: „Alegerea carierei profesionale”

Profesor diriginte: **Dolcoș Maria Cristina**

Tipul lecției: mixtă

Competențe specifice: Stabilirea principalelor atribute ale angajaților în diverse domenii de activitate.

Subcompetențe specifice:

Comentarea inițierii unor discuții cu agenții economici privind angajarea.

Obiectivele operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii trebuie :

- 1.Să cunoască metodele de găsire a oportunităților de angajare;
- 2.Să poată întocmi un CV;
- 3.Să cunoască criteriile de care trebuie ținut cont la angajare;
- 4.Să poată scrie o scrisoare de intenție;
- 5.Să cunoască modalitatea susținerii unui interviu.

Metodologie :

1. strategia didactică: inductivă, semialgoritmică;
2. metode și procedee: conversația, explicația, problematizarea, dezbateri, învățare prin cooperare, imageria mentală, exercițiul, jocul de rol;
3. mijloace didactice: teste, calculator, videoproiector, prezentare PPS
4. forme de organizare: frontal, pe grupe, individual.

SCENARIUL DIDACTIC

EVENIMENTELE LECȚIEI	OB.	CONȚINUT ȘI SARCINI DE ÎNVĂȚARE	STRATEGIA DIDACTICĂ (metode, mijloace, formă de desfășurare)	EVALUARE
I. EVOCAREA		MOMENT ORGANIZATORIC. Elevii intră în clasă și pregătesc cele necesare orei. Se asigură liniștea. Provocare: „Trebuie să încerci neconștient să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe.” Constantin Brâncuși Ce înseamnă asta? Cine este personalitatea dată și în ce domeniu a activat?	Conversația	

		Aflați cât mai multe despre el, accesând Internetul.		
		REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR De ce avem nevoie în căutarea unei profesii? 1. Autocunoașterea resurselor personale, compatibile profesiei la care se aspiră. 2. Informarea vizavi de domeniile profesionale și ofertele educaționale din județul Alba 3. Influența imaginii de sine asupra integrării socio-profesionale.	Conversația	Stăpânirea conceptelor: decupare, șablon, lucrare unică, talent. Frontal
		Motto: „Ceea ce contează în viață este nu locul în care ne aflăm, ci direcția spre care ne îndreptăm.” (Oliver Wendell Holmes) „Cariera nu înseamnă nimic dacă nu este parte a unei vocații” Explicarea motto-urilor	Conversația	
II. REALIZAREA SENSULUI		ENUNȚAREA SUBIECTULUI ȘI A OBIECTIVELOR SUBIECTUL: „Strategia carierei profesionale” Obiectivele operaționale Întrebări frecvente CE? CUM? UNDE? , în același timp neîncredere, dezinteres, astea toate apar atunci când vine timpul să luăm decizii vizavi de domeniul profesional, de specialitatea potrivită, instituția de învățământ pretinsă.	Explicația Frontal	

		Lecțiile noastre vă ajută să luați decizii corecte, ținând cont de interesele, potențialul personal și cerințele pieții muncii.		
		PREZENTAREA NOULUI CONȚINUT ȘI DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII Generalități *Obținerea unui loc de muncă necesită o strategie bine organizată. *Pentru a face o ofertă personală cât mai bună trebuie să știm să scoatem în evidență cât mai bine cunoștințele și calitățile pe care le avem. *Găsirea unui loc de muncă presupune identificarea modalităților de căutare și apoi apelarea la una sau chiar la mai multe dintre acestea. Metode de a găsi oportunități de angajare *Înscrierea la agenții particulare de angajare; *Citirea ziarelor ce anunță locuri de muncă disponibile; *Obținerea unor informații despre angajări prin contactarea unor persoane (prieteni, cunoștințe, vecini); *Folosirea serviciilor centrelor de plasare a forței de muncă; *Contactarea directă a celor ce angajează; *Târgurile de locuri de muncă; *Căutarea locurilor de muncă pe Internet;	Observare Exercițiul Manual	- modul de lucru organizat, sistematic.
				Frontal

		*Anunțarea faptului că sunteți în căutarea unui loc de muncă în ziare. 5 pași de urmat pentru obținerea unui loc de muncă 1. Curriculum Vitae complet 2. Stabiliți-vă obiectivele 3. Întrați pe site-uri 4. Căutați zilnic anunțuri 5. Mergeți la cât mai multe interviuri Cum se alcătuiește un CV Ce informații conține scrisoarea de intenție? Conținutul unei scrisori de intenție diferă evident în funcție de situație. Dar, cu toate că nu există un conținut standard, sunt câteva elemente de bază care nu pot lipsi din niciun astfel de document. La nivel general, orice scrisoare de intenție trebuie să exprime: - motivul pentru care aplici la jobul respectiv; - argumentele care te recomandă drept potrivit pentru poziția respectivă; - dorința de a fi contactat pentru a demonstra mai multe. Cum să ne angajăm? Interviu		
		OBȚINEREA PERFORMANȚEI Grupele îndeplinesc: 1. CV 2. Scrisoare de intenție 3. Interviu de angajare Construirea unei cariere de succes este o obligație sau un drept?	Învățare prin cooperare Lucru în grup Joc de rol Dezbaterea Lucru în grup	- rezolvarea corectă a sarcinilor, prin cooperare;

		(pro-contra)		
		FEEDBACK ȘI EVALUARE Citirea și demonstrarea CV-ului, scrisorii de intenție și a interviului. Analiza, concluzii. Te afli într-un moment important al vieții tale, acela de a-ți alege în continuare un drum de care depinde viitorul tău. Este nevoie să gândești cu multă seriozitate la ceea ce vei face pentru ca astfel să te poți orienta corect spre viitoarea carieră profesională. 1. Toate deciziile pentru viitor trebuie să fie bine gândite, relativ planificate. 2. Alcătuiți corect CV-ul și scrisoarea de intenție. 3. Participați la cât mai multe interviuri respectând regulile de susținere a interviului Angajându-te semnezi un Contract de muncă- <i>conține anumite prevederi: drepturi și obligații ale angajatului și angajatorului.</i> Fiind în rol de angajat, conform contractului de muncă ai dreptul la: *Un loc de muncă corespunzător unor condiții prevăzute de standardele de stat; *Odihnă; *Concedii;	Explicația, Demonstrarea	Corectitudinea alcătuirii CV, scrisorii de intenție, originalitatea petrecerii interviului de angajare

		*Remunerarea muncii; *Formarea profesională. • Responsabilități: *să respecti regimul de muncă (8 ore pe zi, 40 ore săptămânal); *să respecti regulamentul intern al organizației; • să respecti disciplina de muncă. Numai respectând drepturile și responsabilitățile poți deveni nu numai un cetățean bun, dar și un profesionist de succes.		
III. REFLECȚIA		ACTIVITATEA DE ÎNCHEIERE Care-s pașii de construire a unei cariere de succes? 1. Enumerați 3 calități ale unei persoane de succes. 2. Ce risc există în situația în care ai luat o decizie la întâmplare pentru viitor? Tema pe acasă: Alcătuiți CV și scrisoarea de intenție (în tangență cu profesia la care aspirați), angajându-vă într-o companie de profilul dat.	Învățare prin cooperare	

FILE DIN CARTEA LICEULUI NOSTRU

Prof. Filimon Elena, Liceul Tehnologic „Alexandru Borza” Ciumbrud

Ipostaza de profesor diriginte la clasei a V-a mi-a adus emoții și trăiri care au dat culoare vieții de cadru didactic, și mi-au întărit convingerea că locul meu este printre acești copii. Pe lângă dorința de a învăța și curiozitatea de a descoperi lucruri noi, elevii manifestă un real interes și față de activitățile extrașcolare. Astfel, mâinile iscusite ale elevilor din clasa a V-a, de la **Liceul Tehnologic Alexandru Borza, Ciumbrud**, au creat adevărate minuni, pe care le-au expus în cadrul celor două evenimente mult așteptate, **Târgul de Crăciun și Târgul Mărțișorului**, din anul școlar

2019-2020. Aceștia au dat dovadă de o totală implicare, de originalitate și entuziasm, încântând atât colectivul de cadre didactice, cât și pe trecătorii care s-au oprit să admire sau să achiziționeze produse.

Târgul de Crăciun a fost pregătit cu bucuria specifică momentelor magice ale lunii decembrie. Râsetele copiilor fericiți și nenumăratele momente hazlii au transpus profesorii coordonatori (Filimon Mariana și Filimon Elena) în universul pur al copilăriei lipsite de griji. Timpul a avut răbdare cu noi astfel încât din globuri, lumânări, beteală, pahare și diverse alte obiecte alese cu grijă de copii, s-au realizat aranjamente de Crăciun excepționale.

Dacă spiritul Crăciunului a fost adus în școala noastră prin exponatele pline de lumină și culoare, primăvara a dat și ea primele semne la un alt moment deosebit, **Târgul Mărțișorului**, în care au fost implicați și ceilalți elevi din clasele gimnaziale, coordonați de profesorii diriginți.

Elevii au confecționat cu bucurie mărțișoare pentru a întâmpina cum se cuvine primăvara. Acestea au fost adunate într-o expoziție pentru profesori și părinți. Orele petrecute în vederea concretizării acestei expoziții au fost împletite cu povești despre mărțișoare și despre simbolistica celor două culori, albul și roșul (puritate, inocență, energie, iubire).

Cele două târguri au fost o dovadă și o mărturie a îndemânării, creativității și pasiunii elevilor nostri.

PROIECTAREA ȘI IMPLEMENTAREA CURRICULULUI CONFORM VIZIUNII NOILOR PROGRAME ȘCOLARE PENTRU DOBÂNDIREA DE COMPETENȚE RELEVANTE. ASPECTE METODICO-ȘTIINȚIFICE CU PRIVIRE LA APLICAREA NOILOR PROGRAME LA CLASA A VI-A

Prof. Toth Mariana, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

Programa școlară de matematică pentru gimnaziu se concentrează pe formarea și pe dezvoltarea gradată și continuă a competențelor matematice, care permit elevilor să răspundă la situații diverse făcând atât corelații intradisciplinare cât și interdisciplinare.

Programa școlară de matematică delimitează, pentru fiecare clasă a învățământului gimnazial, un nivel de pregătire matematică necesar elevilor pentru continuarea studiilor disciplinare și, pe baza acestuia, trasarea posibilităților de avansare în învățare. Programă școlară de matematică a fost gândită astfel încât să poată fi parcursă în 75% din timpul alocat orelor de matematică, restul orelor (25%) fiind la dispoziția profesorului pentru activități remediale, de fixare sau de progres. O caracteristică a acestei programe școlare este că, în clasele a V-a și a VI-a, noțiunile sunt prezentate intuitiv, evitându-se abuzul de notații sau de abstractizare. Spre finalul clasei a VI-a, elevul trebuie să poată deja dezvolta raționamente deductive simple, utilizând, dacă este cazul, contraexemple. Elevul devine capabil să folosească diferite mijloace de învățare, inclusiv softuri matematice. De asemenea, poate folosi în mod adecvat regulile de calcul pentru a investiga idei matematice și pentru a rezolva diverse situații problematice.

Conținuturile reprezintă secvențe didactice relevante pentru matematică, structurate și abordate astfel încât să fie accesibile elevilor de gimnaziu. Ele sunt mijloace informaționale prin care se formează și se dezvoltă competențele specifice. Conținuturile au fost selectate pe baza principiului continuității și al coerenței și sunt puternic interconectate, astfel încât, după parcurgerea lor integrală, elevul să fie capabil să realizeze conexiuni între idei, texte cu conținut matematic, reprezentări grafice și formule, în scopul rezolvării unor probleme diverse, de natură teoretică sau practic-aplicativă.

Programa școlară de matematică pentru clasa a VI-a continuă demersul început în clasa a V-a din punct de vedere al prezentării intuitive/descriptive a noțiunilor, evitându-se abuzul de notații

sau de abstractizare, urmărind ca în final să se treacă la definirea riguroasă a unor concepte matematice și la demonstrarea unor proprietăți.

După părerile exprimate de multe cadre didactice, faptul că unele noțiuni au fost transferate în clasa superioară, face ca să nu se poată da explicații și scrieri riguroase în unele aspecte științifice. De exemplu, noțiunea de mulțime s-a trecut în clasa a VI-a, așa încât în clasa a V-a nu se poate da, de exemplu, mulțimea divizorilor unui număr natural scrisă corect.

De asemenea, la geometrie s-a introdus, din clasa a V-a, scrierea măsurii unui unghi fără notația consacrată ci folosind doar notația pentru unghi. Este sigur că profesorii sunt tentați să folosească această scriere (cu măsură), sau să folosească scrierea fără măsură și la clasele mari.

Aceste neconcordanțe determină profesorul să analizeze bine ceea ce are de făcut și să aleagă modul de exprimare adecvat nivelului de înțelegere al elevilor. Cu siguranță, trebuie să se ajute de material suplimentar de lucru, având în vedere că manualul nu posedă suficient bagaj de exerciții pentru aprofundarea noțiunilor.

De exemplu, la „Metoda triunghiurilor congruente”, manualul propune doar șapte probleme, spațiul liber rămas pe pagină ar mai fi suporta măcar trei probleme; sau la „Împărțirea numerelor întregi” există un singur exercițiu cu împărțiri, restul sunt exerciții care folosesc împărțirea în diverse forme: fracții, aflarea unui factor necunoscut, scoaterea factorului comun, divizorii unui număr întreg. Este adevărat că, aceste exerciții sunt adecvate temei, dar nu sunt adecvate tuturor elevilor. Fiecare exercițiu vine cu câte o noțiune învățată anterior și care ar trebui reactualizată. Lucru care, chiar dacă ar fi binevent, totuși își are loc în detrimentul a ceea ce se învață nou și care ar trebui aprofundat de la bun început.

De altfel, se observă, că de la dorința de a avea o programă aerisită și neîncărcată, demersul didactic pare să fie o „fugă” de la o lecție la alta, impresia aceasta având-o și elevii, care se plâng, că se face în fiecare oră altă lecție.

O chestiune pe care doresc să o reamintesc, este cea referitoare la faptul că în clasa a V-a, programa prevede pentru împărțirea fără rest a numerelor naturale, foarte puțin timp și având în vedere că s-a scos din clasa a IV-a împărțirea la un număr mai mare de o cifră, în acest fel se ajunge la fenomenul de a nu stăpâni acest lucru.

Și observațiile ar putea continua.

Dar iată câteva metode de predare pe care profesorii din alte țări le folosesc pentru a se asigura că au atenția copiilor și astfel înțelegerea cunoștințelor ar fi mai sigură, bineînțeles posibil de aplicat în funcție de vârsta elevilor:

Metoda 10:2. După 10 minute de predare, copiilor li se oferă 2 minute în care să se gândească la informațiile predate, să pună întrebări referitoare la lecție și să ofere sau să găsească răspunsuri. Profesorul poate folosi cele două minute pentru a asculta ideile și întrebările copiilor sau pentru a adresa el întrebări cu privire la ce a predat.

Găsiți greșelile. Pentru a activa interesul copiilor și implicarea lor în activitatea din clasă, profesorul scrie pe tablă un exercițiu în care strecoară câteva greșeli. Copiii sunt apoi împărțiți în echipe și fiecare echipă trebuie să găsească greșelile cât mai repede. Când o echipă anunță că a terminat, profesorul mai lasă un minut sau două și restul echipelor să lucreze. Apoi cere fiecărui reprezentant al unei echipe să ridice mâna, indicând cu degetele ridicate numărul greșelilor găsite. Echipa care a găsit cel mai mare număr de greșeli va explica pe rând fiecare eroare identificată. Restul copiilor pot interveni cu contraargumente sau cu propriile descoperiri.

Tombola întrebărilor. Într-un bol sunt adunate bețișoare cu numele fiecărui copil din clasă. Profesorul începe o sesiune de întrebări trăgând la sorți câte un bețișor. Copiii vor fi atenți pentru că activitatea presupune un nivel relativ de suspans. Este important ca întrebările să fie ușoare, astfel încât oricare copil este extras, să știe să răspundă.

Descoperă cuvântul. La începutul lecției, profesorul scrie pe tablă titlul lecției sau un concept important din lecție amestecând literele cuvintelor, astfel încât copiii să fie nevoiți să le rearanjeze în ordinea potrivită și să descopere cuvântul sau expresia respectivă. Tehnica poate fi folosită și în mijlocul lecției, înainte de a introduce un concept sau o informație importantă.

Sesiune de întrebări fulger. După predarea unei părți din lecție, copiii sunt rugați să răspundă în scris, cât mai repede, la câteva întrebări despre informațiile care tocmai au fost predate.

Metoda 3.2.1 este folosită pentru a sumariza lecția predată. Aceasta metodă este foarte utilă atât pentru elevi, cât și pentru profesor. Elevilor li se cere să noteze pe hârtie 3 lucruri pe care le-au învățat pe parcursul lecției, 2 lucruri interesante pe care le-au aflat și o întrebare pe care o au. Apoi, elevii fac schimb de foi între ei și își răspund unii altora la întrebări. Înainte de a le cere să răspundă la întrebare, este bine ca elevii să aibă 5-10 secunde timp pentru a se gândi la răspuns. Unii copii sunt mai rapizi în gândire, în timp ce alții sunt mai lenți, de aceea e important să li se ofere timpul de care au nevoie.

Oferirea de feedback frecvent și eficient. Feedbackul adecvat este o parte esențială a procesului de învățare și de evaluare. Atunci când e oferit într-un mod constructiv, are rolul de a-i menține pe elevi motivați să progreseze.

Umorul, surprizele sau schimbările de registru sunt la fel de eficiente când e vorba de atragerea atenției copiilor. Iar modalitățile prin care copiii pot participa activ la lecție sunt întotdeauna armele sigure împotriva distragerii atenției acestora.

EFICIENȚĂ ȘI CALITATE ÎN PREDAREA DISCIPLINELOR TEHNICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Tămaș Mariana, Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea

INTRODUCERE

Dezvoltarea tehnologică permanentă, progresele științifice și tehnice continue, trecerea de la societatea industrializată la societatea informatizată, determină o atenție corespunzătoare a educației tehnice a viitorilor specialiști. Toate formele de pregătire ale acestora implică schimbarea și adaptarea metodelor clasice de predare, învățare și evaluare la noile realități și posibilități tehnologice. Din cauze legate de conținuturi și din cauze care țin de pedagogia actului didactic disciplinele tehnice „se bucură”, adesea de un renume opus necesității cunoașterii lor profunde și descoperirii frumuseții lor, a aplicațiilor lor practice, peste tot întâlnite.

NEVOIA DE EFICIENTIZARE A ACTIVITĂȚII LA DISCIPLINELE TEHNICE

Explozia informațională și uzura accelerată a cunoștințelor științifice și tehnice, precum și perfecționarea continuă a proceselor și produselor tehnologice impun necesitatea însușirii unor informații cât mai diversificate, cât mai complexe, care necesită cunoștințe din domenii înrudite sau presupun o abordare interdisciplinară, greu de aplicat adesea atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Apreciem că sunt multe lucruri de îndreptat în ceea ce privește creșterea eficienței activităților didactice la disciplinele tehnice, vizând atât cadrele didactice cât și elevii. Realitatea existentă în teren, în liceele tehnice, arată că trebuie acționat consecvent și continuu, pentru creșterea eficienței activităților didactice și motivarea personalului didactic, de profil tehnic, printr-un management corespunzător la nivelul ministerului și al inspectoratelor școlare. Ce presupune acest lucru?

Răspunsul complet nu este simplu de găsit. Totuși pot fi sugerate câteva direcții de acțiune imediată care pot fi aplicate în toate unitățile educaționale, inclusiv în cele cu profil tehnic. O direcție în care ar trebui orientată pregătirea viitoarelor cadre didactice tehnice este aceea a cunoașterii cerințelor „învățării centrate pe elev”. Acest tip de activitate didactică, ale cărei rezultate sunt recunoscute ca fiind eficiente, are anumite caracteristici specifice, adesea necunoscute tinerilor debutanți din învățământ, nu numai de profil tehnic. Credem, de asemenea, în utilitatea continuării și îmbunătățirii „învățării centrate pe profesor”, a motivării cadrelor didactice de a se pregăti permanent, de-a lungul întregii cariere.

Învățarea prin descoperire, conduce la creșterea siguranței în forțele proprii ale elevului, la formularea și rezolvarea problemelor analizate. Atitudinea interogativă a elevului, capacitatea sa de a pune întrebări despre problematica supusă dezbaterii la ore constituie premise sigure ale formării unui specialist. Clasicele întrebări închise, enunțate la sfârșitul activității didactice de către profesor „Ați înțeles?”, „Are cineva întrebări?” etc., trebuie înlocuite cu întrebări deschise, cum ar fi: „Care este părerea ta privind cele predate azi?” sau „Vrei să ne precizezi ce crezi despre această problemă?”. În acest scop dascălul trebuie să acorde un timp suplimentar destinat răspunsului la astfel de întrebări, din totalul bugetului de timp pe care îl are la dispoziție. Întrebările deschise obligă partenerul de dialog, în acest caz elevul, să-și exprime propria părere despre problema în discuție, îl ajută să înțeleagă mai bine temele dezbătute și asigură profesorului feed-back-ul atât de necesar privind calitatea muncii sale la catedră.

Trecerea de la „a ști să faci” la „învățând și făcând” este o altă direcție de creștere a eficienței pregătirii elevilor în școală. Aceasta presupune legarea mai accentuată a învățării de realitate, de fenomenele concrete cu care elevii se întâlnesc în viața reală, renunțarea la abstractizarea și predarea excesiv teoretizată, fără concretizări din universul în care trăiesc și activează aceștia. Misiunea dascălului la catedră este mult ușurată dacă acesta exemplifică permanent, la fiecare disciplină tehnică în parte, cazurile de utilizare și aplicare în practică a teoriilor prezentate, a modelărilor sau simulărilor folosite pentru aprofundare unui fenomen analizat. Un minim de cunoștințe tehnice existente în „lada de zestre” a elevului îl ajută să înțeleagă mai rapid și mai durabil noțiunile teoretice predate la disciplinele mai sus amintite. Metodele de predare „clasice”, prin discursuri de tip monolog, susținute prin prezentări cu creta pe tablă trebuie completate, în prezent și în viitor, cu mijloacele electronice moderne de predare. Profesorul câștigă prin cantitatea de informații pe care o poate transmite, în aceeași unitate de timp, cu ajutorul acestor mijloace, câștigă prin modul în care își poate pregăti materialul prezentat, câștigă prin ruperile de ritm pe care le realizează folosind, în cadrul aceleiași ore, mijloacele clasice de predare alături de cele moderne. Astfel de mijloace ajută ambii parteneri ai activității didactice în creșterea eficienței acestei activități, elevii beneficiind de informații foarte recente, care pot fi astfel cunoscute în orice școală. Existența internetului în școală permite accesul la informație al tuturor profesorilor și elevilor, astfel încât nimeni nu se mai poate plânge de lipsa de informație în fiecare profesie.

Perioadele de practică prevăzute în curricula școlară de la învățământul tehnic constituie, pentru elevi, un bun prilej de cunoaștere a caracteristicilor concrete ale viitoarei profesii. Practica este perioada cea mai favorabilă pentru a-i învăța pe elevi să folosească cunoștințele teoretice acumulate, este prilejul de a-i pune în contact nemijlocit cu realitatea viitoarei profesii, cu greutățile, responsabilitățile dar și cu satisfacțiile pe care orice profesie le poate aduce celor care au „chemare” pentru profesia respectivă. Locurile de practică alese cu grijă de către școală pot fi viitoarele locuri de muncă pentru mulți dintre elevii practicanți. Dificultatea însușirii noutăților tehnice este cauzată de numărul lor în permanentă creștere, de timpul necesar selecției lor, de necesitatea asigurării legăturilor firești cu cunoștințele anterioare, de multitudinea celorlalte activități specifice profesorilor sau elevilor.

NEVOIA DE ADAPTARE LA SCHIMBĂRI

Activitatea didactică trebuie adaptată acestor noi realități, prin cunoașterea și folosirea de către profesor a tuturor posibilităților de comunicare personală, asertivă și nonverbală și a mijloacelor tehnice actuale existente în școală, alături de mijloacele clasice. Utilizarea unui suport electronic al lecției destinat elevilor, constituie un important ajutor, foarte economic, în mărirea interesului și accesibilității acestora pentru înțelegerea și aprofundarea oricărei discipline din planul de învățământ. Aplicarea acestor idei în practica didactică zilnică ține numai de respectul de sine al profesorului, de motivarea sa, personală și profesională, de atașamentul său față de clasa de elevi. Se poate afirma că eficiența activității didactice este îmbunătățită dacă se folosesc materiale didactice variate cum sunt filmele didactice cu prezentări concrete de evenimente științifice deosebite și realizări de vârf ale tehnologiei specifice domeniului de studiu, publicații cu descoperiri științifice recente, reviste de specialitate naționale și internaționale, cataloage de prezentare de la diferite firme sau societăți comerciale, CD-uri specializate, cărți tehnice din țară și străinătate etc. Apreciem că eficiența activității didactice în învățământul tehnic crește prin organizarea unor vizite în universități tehnice sau unități industriale care pot asigura prezentarea unor domenii tehnice de vârf, sau folosirea unor energii neconvenționale, nepoluante, prin organizarea unor prelegeri susținute de personalități, care s-au făcut remarcate în diferite domenii de activitate, prin prezentarea unor cariere profesionale de excepție. Tinerii caută modele, iar profesorii lor pot fi mai eficienți în educarea lor profesională și spirituală prin prezentarea unor personalități din domeniul lor de pregătire, care au reușit în carieră. Astfel de întâlniri sunt benefice și eficiente, atât pentru profesori cât și pentru elevi, căroră li se aduc, astfel, la cunoștință experiențe reușite de viață în profesia pentru care ei se pregătesc în școală.

CONCLUZII

Despre problematica tratată în această lucrare se poate vorbi la nesfârșit. Experiența fiecărui cadru didactic poate adăuga noi și noi exemplificări și sugestii de acțiune. Ceea ce este sigur este faptul că rezultatele formării universitare și postuniversitare a specialiștilor care lucrează în domeniile tehnice lasă loc liber intervenției profesorului, respectiv formatorului pentru a concepe și utiliza cele mai adecvate mijloace didactice, pentru a asigura specialiști permanent adaptați la schimbările tehnologice, economice și sociale care vin, cu sau fără voia noastră. Reușita profesională sau personală sau nereușita elevilor este atribuită, adesea pe bună dreptate, școlii și dascălilor lor.

BIBLIOGRAFIE

- [1]. Janecke B., *Sisteme europene de dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice*, Editura Atelier Didactic, București, 2007;
- [2]. Macarie T., *Aspecte privind metodică predării științelor tehnice în universitate*, Conferința Internațională TEHNONAV 2008, Universitatea Ovidius Constanța, 22-24 MAI 2008;
- [3]. Macarie T., *Aspecte privind necesitatea schimbărilor în sistemul educațional*, Conferința Internațională EDU World 2008, Universitatea din Pitești, 05-08 Iunie 2008.

CREATIVITATEA ÎN PROCESUL DE EVALUARE DIDACTICĂ

Prof. Radu Adina, Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea

Limbile străine ocupă un loc deosebit de important în educarea și dezvoltarea personalității tinerilor prin contribuția majoră pe care o au la formarea abilităților de comunicare și indirect de facilitare a integrării lor în societate. De asemenea, studierea limbilor străine oferă prilejuri și contribuie la educația elevilor pentru toleranță culturală; conținuturile și activitățile de învățare formează la elevi respectul pentru cultură, prin reperele de știință și artă, dar și pentru o cultură diferită de a lor – prin exemplele de viață curentă și situațiile de comunicare prezentate. Evaluarea își are originea în cuvântul latin „valeo, –ere” care înseamnă a fi puternic, a se ține bine. El a dat în franceză verbul „valoir” (a valora) și substantivul „valeur” (valoare). Dicționarul explicativ al limbii române reține ca semnificații ale termenului: socoteală, calcul, apreciere, prețuire.

În ultimul timp tot mai mult se vorbește despre structura lecției axată pe triumful evaluare-predare-învățare. Evoluând de la concepția tradițională asupra evaluării ce o situa în finalul învățării, astăzi evaluarea este mai mult decât un proces final, el desfășurându-se paralel cu învățarea. Este un act care se integrează organic în procesul de învățare, creând relații interactive și circulare. Termenul clasic de „evaluare” care ne conduce în mod spontan și obligatoriu cu gândul la control, verificare, examinare, trebuie înlocuit, nu atât la nivel terminologic, cât mai ales ca mod de abordare, prin sintagma „activitate evaluativă”. Activitatea, prin sine însăși, presupune desfășurare, procesualitate, reglare, autoreglare. Din perspectivă modernă, a evalua înseamnă a desfășura o activitate care însoțește pas cu pas procesul de învățământ.

„Evaluarea educațională este procesul de colectare sistematică, orientată de obiective definite, a datelor specifice privind evoluția și/sau performanța evidențiate în situația de evaluare, de interpretare contextuală a acestor date și de elaborare a unei judecăți de valoare cu caracter integrator care poate fi folosită în diverse moduri, prespecificate însă în momentul stabilirii scopului procesului de evaluare” (Adrian Stoica, 2001, pag.10). Din definiția dată de Adrian Stoica putem desprinde următoarele:

- evaluarea educațională este o formă de evaluare întemeiată pe un set de obiective, numite obiective de evaluare;
- în baza atingerii/realizării acestor obiective, părțile interesate pot face judecăți cu caracter obiectiv;
- caracterul obiectiv al acestor judecăți se întemeiază pe interpretarea datelor reale, colectate pe parcursul procesului de evaluare;
- judecățile de valoare elaborate pot fi folosite atât la optimizarea continuă a procesului, cât și la luarea deciziilor cu caracter de politică educațională.

Învățământul modern evaluează competențe generale și specifice, pe care trebuie să le dobândească cel ce învață, elevul, pe parcursul și la finalul unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe este o preocupare majoră a ultimilor ani. În ultimul timp, în structura sistemului de învățământ, s-a realizat o reformă curriculară, axată pe obiectivele generale și specifice ale planului de învățământ, ale programelor școlare care determină o nouă corelare a conținuturilor și a metodologiei de predare – învățare – evaluare. Evaluarea cunoștințelor elevilor are un caracter preponderent formativ, eliminând stresul provocat de acordarea notelor și motivând pregătirea elevilor. Evaluarea devine un instrument de formare de care dispune elevul pentru a-și atinge obiectivele preconizate. Evaluarea școlară este *«procesul prin care se delimitează, se obțin și se furnizează informații utile, permițând luarea unor decizii ulterioare»* (Constantin Cucos).

Jocurile didactice reprezintă o filieră aparte în compartimentul strategiilor interactive moderne, combinând armonios dinamismul și valența ameliorativă înaltă cu realizarea unor

obiective concrete ale lecției. Simbioza organică a psihomotorului și cognitivului în cazul utilizării acestor metode de instruire poate fi considerată unul din punctele lor esențiale. Jocul, fiind o caracteristică proprie fiecărui copil, este, prin forma sa, și o motivație extrem de elocventă. Pentru ca acesta să aibă o valoare autentică, este importantă calitatea sarcinii pe care o conține și care trebuie să vizeze nemijlocit tema studiată. Jocurile pot fi utilizate la orice etapă a lecției: la evocare (accentul fiind plasat pe momentul motivațional); la realizarea sarcinii didactice (pentru transmiterea dinamică și atractivă a cunoștințelor și formarea abilităților noi); la reflecție (pentru durabilitatea învățării, pentru transformarea cunoștințelor propuse în achiziții sigure ale elevului).

Alte metode de evaluare a cunoștințelor, cu un accent deosebit pe creativitate sunt:

Proiectul. Acesta presupune formularea temei de către profesor și explicarea sarcinilor, precum și perioada de realizare. Urmează o perioadă în care elevii se documentează, colectează date și aplică tehnicile de lucru sugerate de profesor. După finalizează produsului, are loc o prezentare a proiectului. Această metodă stimulează creativitatea și elevii pot face dovada capacității de a investiga un subiect dat, de a formula o concluzie, folosind metode și instrumente diferite, precum și cunoștințe din diverse domenii. Proiectul este o metodă care are un succes în rândul elevilor. De exemplu, anul acesta am folosit această metodă la clasa a IX-a și i-am pus pe elevi să facă un proiect despre tradiții și obiceiuri de Halloween.

Portofoliul poate conține temele pentru acasă ale elevilor, notițele din clasă, compuneri, fișe de lucru, răspunsuri la chestionare. Acestea trebuie să fie făcute de către elev, de unul singur în afara școlii sau sub îndrumarea profesorului sau a părinților. Poate fi un instrument de evaluare, cât și un instrument de autoevaluare pentru a cuantifica progresul făcut și o dovadă a ceea ce a învățat. Avantajele acestei metode sunt stimularea creativității și a implicării elevului în procesul de evaluare, dezvoltarea simțului critic și a motivației. Pentru a diversifica notarea, portofoliul este o altă metodă folosită de mine. La limba engleză, am cerut elevilor să alcătuiască portofolii care să includă toate compunerile și alte texte scrise de-a lungul unui semestru urmând a fi evaluați în funcție de cât de bine a fost alcătuit și de componența lui. Alte portofolii mai pot conține diferite fișe cu texte sau cu exerciții rezolvate în clasă și care au fost verificate de colegi sau de mine, lucrări scrise parțiale etc.

Rămâne la latitudinea noastră, ca dascăli să hotărâm când și ce tip de evaluare folosim. Este important să găsim cele mai bune modalități de evaluare pentru a le crea elevilor o imagine cât mai obiectivă. Metodele tradiționale nu sunt considerate ceva vechi, perimat, iar cele moderne vin în completarea celor tradiționale și este bine să le alternăm, ținând cont de particularitățile de vârstă ale elevilor noștri.

Bibliografie:

Stoica Adrian - Evaluarea curentă și examenele, Serviciul Național de Evaluare și Examinare, Editura Prognosis, București, 2001

Blândul Valentin – Evaluarea didactică interactivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004

Harmer Jeremy – The Practice of English Language Teaching, Longman, London, 2007

STRATEGII EFICIENTE PENTRU SPRIJINIREA ELEVILOR CU CES

Prof. învă. primar Suciu Maria-Doina, Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană, trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educative speciale și necesită un program individualizat de învățare.

Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat. Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educația specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu mențiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularitățile aptitudinale ale elevilor.

În calitate de profesor pentru învățământul primar, am fost pusă în situația de a avea la clasă elevi cu cerințe educative speciale și, în astfel de cazuri, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate.

Având ca reper lucrări de specialitate cu informații despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficiențe, am realizat programe de intervenție și activități de învățare adecvate nevoilor fiecăruia. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu CES, care sunt integrați în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică, deoarece încurajează socializarea, spiritual de toleranță și suport. Ei nu trebuie marginalizați în niciun fel, nu trebuie „uitați” în clasă pornind de la ideea că nu vor putea ajunge niciodată ca și ceilalți elevi.

Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluțiile propuse de către factorii abilitați. O calitate esențială a curriculum-ului școlar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Astfel, în urma analizei amănunțite a evaluărilor inițiale, am proiectat conținuturile individualizat și diferențiat, astfel încât să poată fi înțelese de către elevi, am avut în vedere faptul că învățarea trebuie văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ, își asumă roluri și responsabilități. Toți elevii care participă la procesul de educație trebuie să beneficieze de o diferențiere educațională pentru că: au abilități diferite, au interese diferite, au experiențe anterioare de învățare diferite, provin din medii sociale diferite, au diferite comportamente afective (timiditate, emotivitate), au potențial individual de învățare, învață în ritmuri diferite, au stiluri de învățare diferite.

Modalitatea de evaluare poate fi adaptată în funcție de potențialul individual. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev, luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale. Tratarea individualizată a școlarilor facilitează adaptarea acestora la cerințele și obiectivele procesului instructiv-educativ și presupune corelarea între cerințele programei și posibilitățile copiilor. Tratarea diferențiată exprimă necesitatea ca organizarea, desfășurarea și evaluarea activităților instructiv-educative să stimuleze dezvoltarea copilului. Sarcinile care se dau copilului să fie în concordanță cu însușirile de personalitate, care se află în permanentă devenire și transformare, astfel asigurându-se o amplificare a efortului psihic și fizic al copilului.

Cadrul didactic trebuie să pună un accent pe abordarea pozitivă a comportamentului copiilor, ameliorarea practicilor educaționale, cum ar fi: evitarea discriminărilor, a favorizării sau etichetării copiilor, evitarea reacțiilor impulsive neadecvate, a amenințării și intimidării copiilor, exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale, prezentarea să fie clară, precisă, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee și materiale intuitive, să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizarea) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline, cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și implică participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces. Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev, care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Experiența proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conținuturile învățării, care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzorio-motor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic.

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice ceea ce au învățat în diferite situații de viață. Atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice speciale, asigurând participarea activă a elevului la lecții, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecției. Psihologia jocului evidențiază importanța activării acestei metode mai ales la copiii cu CES. Această activitate dinamizează acțiunea didactică prin intermediul motivațiilor ludice care sunt subordonate scopului activității de predare-învățare dar și de evaluare. Folosirea jocului didactic ca activitate de completare cu întreaga clasă aduce variație în procesul de instruire a copiilor cu CES, făcându-l mai activ.

Elementele de joc: gândirea, mișcarea, întrecerea, surpriza etc.- creează stări emoționale care întrețin interesul și dau colorit viu lecției. Prin joc, copiii cu CES pot ajunge la descoperire de adevăruri, își pot antrena capacitatea lor de acțiune creativ, pentru că strategiile jocului, sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala.

Evaluarea prin joc condiționează în așa manieră dinamica clasei, încât putem spune că nu există învățare eficientă fără evaluare. Ea nu poate și nu trebuie redusă la simplul act al notării. Principala funcție a evaluării este aceea de a determina măsura în care diferite obiective pedagogice

au fost atinse. În același timp încearcă să explice randamentul nesatisfăcător. Scopul educației prin joc este acela de a forma anumite deprinderi, strategii cognitive, atitudini și comportamente, acestea se formează doar dacă îl punem pe elev să lucreze efectiv, să acționeze, atât pe plan verbal cât și motric. Jena, rușinea, umilirea repetată, tind să dezorganizeze personalitatea copilului, duc la apariția unei stări psihice negative de nesiguranță, ezitare, apoi pierderea respectului de sine și încrederea în profesor. În cazuri extreme, elevul poate deveni chiar agresiv. De aceea jocul poate fi folosit pentru a diagnostica conflicte psihologice, fiind binecunoscută capacitatea jocului de a deveni simbol al tendințelor, dorințelor sau conflictelor copilului.

Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijirii propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităților pentru petrecerea timpului liber.

În proiectarea și desfășurarea lecțiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalități de lucru, îmbinând strategiile didactice tradiționale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competențe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socioprofesională.

Bibliografie:

Gherguț, A. – *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași, 2006.

MOTIVAȚIA ÎN ÎNVĂȚARE- EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ

Ed. Mera Mariana, GPN Gura-Roșiei

La preșcolari este cunoscută nevoia lor de a manipula lucruri, de a pipăi, de a demonta diverse obiecte pentru a descoperi cum funcționează. La această vârstă ei trec printr-o perioadă senzitivă în care nevoia de a atinge este dominantă. De aceea, ar trebui să avem în vedere acest lucru atunci când dorim să motivăm copiii pentru a participa cu interes la o activitate. Una dintre metodele care funcționează foarte bine este experimentul. Folosirea experimentelor în activitățile cu copiii preșcolari este o modalitate de a le atrage atenția, de a-i motiva să experimenteze și să descopere singuri.

Unul dintre experimentele folosite cu succes la grupa mea a fost acela în care copiii au aflat cum se varsă un râu în mare, ce este un lac sau o insulă. În cadrul unei teme despre formele de relief am desfășurat o activitate în care, după lectura unei povești, copiii au experimentat câteva elemente din poveste. Este vorba despre povestea « Elmer și balenele » de David McKee și un experiment în care am folosit plastilină (creată din apă, sare și făină), apă plată, apă sărată colorată în albastru, pipete, farfurii de unică folosință. Copiii au modelat singuri, au creat un lac și o insulă, apoi au văzut cum se varsă un râu în mare și felul în care apa de râu se amestecă cu apa sărată, « de mare ». Având densități diferite se poate vedea cu ochiul liber cum curge râul în mare.

Copiii au lucrat intens, s-au concentrat, s-au bucurat să vadă cum râul lor se revarsă în mare, au realizat care este diferența dintre lac și insulă în modul cel mai concret cu putință. Ei au învățat prin descoperire, manipulând ei înșiși materialele, curioși să observe și să învețe fiind astfel motivați intrinsec să participe la activitatea propusă. Am continuat cu realizarea unei machete cu doi munți, un râu care se varsă în mare și un lac. Această machetă a fost așezată la colțul de artă și copiii au putut lucra la ea pe parcursul a două zile (au pictat munții și au lipit brăduleți pe ei, au lipit fâșii de hârtie creponată albastră pentru râu, mare și lac, au lipit fâșii de hârtie creponată verde pentru a realiza câmpia, apoi au ștanțat floricele tot pentru câmpie).

NOTĂ : Experimentul face parte dintr-o serie de experimente desfășurate și în cadrul atelierelor de vară sub umbrela Asociației Ovidiu.Ro, propuse de ing. Andreia Petcu, cofondator Asociația Learning by Teaching).

STRATEGII DE ÎNVĂȚARE PRIN COOPERARE METODA - MOZAIC

Prof. Hațegan – Comșa Marilena, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur - Blaj

„Visez o școală în care să nu se predea, la drept vorbind, nimic. Să trăiești liniștit și cuviincios, într-o margine de cetate, iar oamenii tineri, câțiva dintre oamenii tineri ai lumii, să vină acolo pentru a se elibera de tirania profesoratului. Căci totul și toți le dau lecții. Totul trebuie învățat din afară și pe dinafară, iar singurul lucru care le e îngăduit din când în când e să pună întrebări. Dar nu vedeți că au și ei de spus ceva ? de mărturisit ceva ? Și nu vedeți că noi nu avem întotdeauna ce să le spunem? Suntem doar mijlocitori între ei și ei înșiși... Dar nici asta nu trebuie să le fie spus”.....(Constantin Noica)

Școala nu reprezintă doar o instituție unde copiii și tinerii vin să primească informații ci un loc unde trebuie să învețe toți cei care lucrează. Până acum dascălul era principala „bază de cunoștințe” despre o anumită disciplină. Datorită democratizării accesului la cunoștințe, rolul dascălului ca bază de cunoștințe se reduce dramatic, el devenind o călăuză, un ghid care spune ce e relevant, valoros și ce nu din oceanul de informații. Dascălul va oferi mai degrabă experiențe de

învățare, trăiri emoționale intense despre miracolul descoperirilor. Se reconsideră astfel rolul dascălului, acesta devenind „antrenor”.

Noul dascăl-antrenor are misiunea de a stimula dorința de învățare, adică de a face din știință o enigmă și de a cultiva enigma cu bună știință, dezideratul fiind să-l înveți pe elev să învețe. Învățarea devine astfel un proiect personal al elevului asistat de către dascălul-antrenor (organizator, animator, manager) al situațiilor de învățare eficientă, iar școala un ansamblu de ateliere diversificate.

Una dintre temele abordate frecvent de către teoreticienii și practicienii educației o reprezintă ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE.

În rândul cadrelor didactice, este foarte larg răspândită opinia că numai relațiile competitive generează o motivație adecvată pentru învățare.

Rezultatele acestor cercetări reflectă:

1. din punctul de vedere al performanțelor școlare: mai mare efort pentru a reuși, implicit, rezultate mai bune la nivelul tuturor;
2. din punctul de vedere al relațiilor interpersonale: relații mai profunde și mai calde între elevi prin amplificarea spiritului de echipă, aprecierea și valorizarea diversității multietnice prin dezvoltarea empatiei și coeziunii la nivelul grupului de elevi;
3. din punctul de vedere al identității personale: întărirea eului și a identității de sine, dezvoltarea competențelor sociale, ameliorarea imaginii de sine, dezvoltarea capacității de a face față adversității și stresului.

Atunci când folosim **metodele de învățare activă**, toți elevii: asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp și pot utiliza conținutul cursurilor lor, sunt motivați și le place școala, pot corela ceea ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea unor probleme.

Atunci când folosim **învățarea prin cooperare**, toți elevii:

Învăță să ia inițiativa în procesul de învățare;

Dezvoltă relații de calitate cu ceilalți și își întăresc abilitățile sociale;

Deprind abilități de cooperare care-și dovedesc utilitatea în societate și la locul de muncă;

Metoda **MOZAIC**

Se utilizează atunci când elevii citesc un text, în orice domeniu din curriculum;

- Se folosește la orice grupă de vârstă;
- Folosește GRUPURI CASĂ și GRUPURI DE EXPERTI;
- Îi ajută pe toți elevii să studieze și să învețe întregul material;
- Elevii devin EXPERTI pe măsură ce PREDAU unul altuia părți din lecție;
- Fiecare elev are un rol activ în procesul de predare și învățare;
- Se poate folosi în clase de orice mărime;
- Grupurile să fie formate din 4-5 membri și să cuprindă elevi cât mai diferiți;
- Metoda poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții;
- Întrebările pot fi scrise pe tablă sau tipărite și împărțite grupurilor;

Aplicarea metodei MOZAIC

Împărțiți clasa în grupuri de 4 elevi (GRUPURI CASĂ);

- În fiecare din GRUPURILE CASĂ, elevii primesc câte un număr de la 1 la 4;
- Se prezintă textul de studiat pe care îl citesc individual;
- Fiecare grup de numere (de la 1 la 4) va fi responsabil de predarea unui pasaj din text, dar că fiecare elev trebuie să învețe întregul text;
- Se formează GRUPURILE DE EXPERTI (elevii din GRUPURI CASĂ diferite, care au același număr);
- Se distribuie FIȘELE DE EXPERT;

- GRUPURILE DE EXPERȚI studiază în profunzime materialul din secțiunea lor de text, apoi decid împreună care este cea mai bună modalitate de a-i ajuta pe colegii lor din GRUPUL CASĂ să învețe acea secțiune;
- EXPERȚII se întorc la GRUPUL CASĂ și le predau celorlalți conținutul pasajului lor;
- Rolul cadrului didactic este de a se asigura că fiecare elev participă activ la activitatea din grupul său realizând o monitorizare în grup;

Gruparea elevilor în MOZAIC

	Grup de expert 1	Grup de expert 2	Grup de expert 3	Grup de expert 4
Grup casă A	ELEV 1A	ELEV 2 A	ELEV 3 A	ELEV 4 A
Grup casă B	ELEV 1 B	ELEV 2 B	ELEV 3 B	ELEV 4 B
Grup casă C	ELEV 1 C	ELEV 2 C	ELEV 3 C	ELEV 4 C
Grup casă D	ELEV 1 D	ELEV 2 D	ELEV 3 D	ELEV 4 D

METODA **MOZAIC** este o metodă de învățare prin cooperare și care cere ca elevii să se ajute unii pe alții să învețe. Poate fi utilizată atunci când elevii citesc un text, ascultă o prezentare, în orice domeniu din curriculum.

Metoda „Mozaic” folosește „grupuri casă” și „grupuri de experți” ajutându-i pe toți elevii să studieze și să învețe întreaga lecție. Ei devin „experți” pe măsură ce „predau” unul altuia părți din materialul care trebuie învățat. În acest mod, fiecare elev are un rol activ în procesul de predare și învățare și experimen-tează, înțelegerea și gândirea la nivel înalt. Profesorul stabilește tema de studiu și o împarte în 4 sau 5 sub-teme.

Metoda „Mozaic” se poate folosi în clasă de orice mărime, iar grupurile să fie formate din 4 - 5 membri. Aceste grupuri trebuie să fie formate din elevi cât mai diferiți, învățându-i pe elevi să lucreze eficient. El trebuie să devină expert în problema dată.

Pașii pe care trebuie să-i realizăm:

- împărțirea clasei în grupuri de patru (grupuri casă)

În fiecare din grupurile casă, elevii primesc câte un număr de la 1 -4.

Faza raportului de echipă:

Experții transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă. În fiecare din grupurile casă, elevii primesc câte un număr de la 1 -4.

Faza demonstrației:

Grupele prezintă rezultatele întregii clase.

În acest moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat. Profesorul poate pune întrebări, poate cere un raport sau un eseu ori poate da spre rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare. Dacă se recurge la evaluarea orală, atunci fiecărui elev i se va adresa o întrebare la care trebuie să răspundă fără ajutorul echipei.

Am utilizat lucrul pe grupe de patru elevi, așezați în bănci vecine înaintea începerii orei. Organizarea grupelor nu ridică probleme dacă cunoaștem bine elevii și dacă ținem seama de conținutul concret al activității grupului. Grupele constituite sunt eterogene sub aspectul nivelului de pregătire. Am căutat să existe echilibru relativ stabil de forțe între grupe. Comunicarea sarcinilor de lucru am făcut-o în scris, prin distribuirea unor fișe de lucru (corespunzătoare numărului de grupe).

Avantajele Metodei „MOZAIC”

Strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme. Astfel, elevii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe colegii lor ceea ce au studiat.

Metoda „Mozaic” poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții (50 minute) sau pe parcursul mai multor lecții. Pentru a câștiga timp, elevii pot citi lecția acasă pentru a avea mai mult timp pentru activitățile de tip mozaic.

În ora respectivă se poate realiza o evaluare a cunoștințelor însușite prin această activitate de tip mozaic. Esențială pentru această modalitate de structurare este interdependența dintre membrii grupului, care-i stimulează să coopereze.

Sarcina comună nu poate fi îndeplinită decât dacă fiecare elev își aduce contribuția. Metoda cuprinde activități ce vizează întărirea coeziunii grupurilor, ameliorarea comunicării și dezvoltarea capacității de a facilita achiziționarea cunoștințelor de către colegi. Prin intermediul ei se anihilează tendința de instituire a unor ierarhii în grupuri, întrucât elevii cu status înalt și cu abilități deosebite, învață de la ceilalți în aceeași măsură în care ei își ajută colegii să înțeleagă și să-și însușească o subtemă.

Vă propun să aplicați metoda prezentată. Folosiți-o de mai multe ori, înainte să decideți dacă vi se potrivește sau nu. Atât cadrele didactice și elevii cu care aplicați această metodă vor avea nevoie de timp pentru a se obișnui. În cele din urmă toate eforturile vă vor fi răsplătite! Cadrele didactice care au testat aceste metode declară că elevii lor sunt mai motivați pentru a învăța, iar activitatea de predare-învățare devine mult mai atractivă.

J.Piaget spunea „Cooperarea dintre copii este cea mai aptă să favorizeze schimbul de idei și discuții, adică toate condițiile care contribuie la educarea spiritului critic, a obiectivității și a reflexiunii discursive”.

BIBLIOGRAFIE

CUCOȘ, CONSTANTIN, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 2006

FLOREA, VOICULESCU; POPOVICI, DUMITRU; VOICULESCU, ELISABETA; ALDEA, DELIA, *Pedagogie, Partea a II-a - Teoria și tehnologia procesului de învățământ*, Alba Iulia, 2001

NICOLA, IOAN: *Pedagogie*, Ed. a II-a, E.D.P. București, 1994

VRĂȘMAȘ, TRAIAN, *Învățământul integrat și-sau incluziv*, Ed. Aramis, București, 2001

Note de curs de la Seminarul de Formare Formatori, Sinaia, PROIECT PHARE RO 2003/005-551.01.02/17 „Împreună pentru o educație de calitate”

ISTORIOGRAFIA PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL: SURSE, METODE, PERSPECTIVE

Prof. Crișan Monica, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

În Europa, sfârșitul secolului al XIX-lea precum și începutul secolului XX au adus o serie de schimbări politice, economice, religioase și sociale, care au influențat și viața românilor ardeleni. Declanșarea Marelui Război a însemnat pentru românii transilvăneni o zdruncinare a lumii cotidiene, așa cum era ea cunoscută până în acel moment. A scrie despre Primul Război Mondial este un demers care are la bază două componente: pe de o parte reprezintă o provocare,

iar pe de altă parte o mare responsabilitate. Pentru că această temă este una complexă, ea a reprezentat de-a lungul timpului un punct de interes pentru istorici, sociologi, psihologi și scriitori în general. În mod paradoxal, acesta s-a prelungit timp de 4 ani și fost un moment de trecere, interpretat ca „un portal de intrare într-un secol de îndoieli și agonie”ⁱ.

Centenarul Primului Război Mondial, a intrării României în război precum și a încheierii acestuia au fost momente care au arătat cu atât mai mult interesul crescut pentru acest subiect. De aceea, cercetările din ultimii ani în sfera Marelui Război au abordat aspecte legate de istoria militară, mentalități colective, religiozitate, trăiri și sentimente. În ceea ce privește spațiul transilvănean, cercetările istoricilor au făcut lumină în ceea ce privește implicarea ardelenilor în război, contribuția acestora, locul și rolul lor. Așadar, în ultimii ani, preocuparea istoricilor pentru participarea României la război a dus la editarea a numeroase studii, articole și volume. Trebuie precizat încă de la început faptul că, scopul nostru a fost acela de a prezenta impactul Marelui Război asupra transilvănenilor, plecând de la interpretările actuale ale Primul Război Mondial.

Entuziasmul din preajma declanșării războiului a fost descris ca o experiență socială și spirituală fără echivalent datorită faptului că a atras un voluntariat în masăⁱⁱ. Concret, acest conflict a implicat toate categoriile sociale, ceea ce ne arată fiind expresia valorilor socialeⁱⁱⁱ. De aceea, considerăm că se impune cu atât mai mult o analiză a acestui fenomen din punct de vedere cultural. În acest mod, avem de a face cu o reinterpretare constantă a războiului, care produce efecte majore^{iv}.

Istoria se referă atât la faptele în sine cât și la narațiunile cunoscute despre aceste fapte. În acest sens, identificăm două opinii existente în rândul cercetătorilor. Pe de o parte, unii istorici consideră că faptele istorice pot fi cunoscute într-un mod obiectiv pentru că evenimentele în sine posedă o realitate evidentă, independentă, clară, care nu este supusă interpretării.^v Pe de altă parte, o altă categorie de istorici consideră că partea narativă este de fapt, prin natura ei, o interpretare subiectivă a faptelor.^{vi} Așadar, nararea unor evenimente poate influența evenimentul în sine, chiar dacă naratorul pretinde să fie obiectiv, uneori chiar și omniscient față de evenimentul rememorat. De fapt, relatarea acestuia este supusă unui proces de filtrare, interpretare, analiză, proces care poate duce la unele distorsiuni sau falsificări determinate de diferiți factori independenți de voința autorului. Ne referim aici la momentul producerii evenimentului, intervalul de timp scurs de la producerea acestuia și până la relatarea lui sau momentul evocării evenimentului în raport cu contextul istoric și social. Acesta din urmă cuprinde așteptările societății, influențele, valorile clasei conducătoare.^{vii} Prin urmare, relatarea unei evenimente istorice prin narațiune face ca acesta să nu aibă întotdeauna „un status obiectiv-epistemologic, independent ci să își câștige credibilitatea prin consens social, negociere, coroborare”^{viii}. De aceea, sursele folosite în teză au fost analizate, comparate, și coroborate cu istoriografia existentă, care le-au confirmat, infirmat, pe alocuri nuanțat și completat, care le poate confirma, infirma, sau pe alocuri nuanța și completa.

De aceea, considerăm că informațiile trebuie cernute cu atenție de cercetător și inserate într-un cadru general, context, tipar comportamental. În ceea ce privește memoria războiului, ne-am străduit să identificăm descoperirile memoriile cercetate în contextul general al direcțiilor teoriilor existente. În cazul evenimentelor traumatice există două situații: unele amintiri pot fi vii, clare, de acuratețe mare dar altele false, distorsionate pentru că unele fapte sunt ignorate, uitate.

Un alt aspect pe care l-am avut în vedere a fost modul în care este afectată memoria odată cu trecerea timpului. Psihologii afirmă că uneori uităm detalii ale evenimentelor la care am participat direct, iar alteori suntem tentați să inserăm detalii sau informații neadevărate, dar având convingerea că acestea sunt veritabile.^{ix} Această teorie se aplică și în ceea ce privește memoriile participanților la război pentru că acestea sunt relatate după o anumită perioadă, la o

dată ulterioară evenimentelor. Acuratețea memoriei autobiografice este un subiect cercetat de psihologi și sociologi. Pe de o parte unii vorbesc de sindromul falselor amintiri, pe de altă parte de recuperarea stărilor traumaticului, fapt care a generat o dispută în rândul sociologilor^x. Oricum sinele poate influența evocarea unor amintiri din trecut și poate determina modificarea unor date pentru a fi în concordanță cu opiniile sau credințele actuale. Trebuie să menționăm și acest fenomen, dar susținem ideea conform căreia sinele nu poate modifica datele trecutului în totalitate, chiar dacă acest fenomen există. În acest caz avem de a face mai degrabă cu un fenomen de nuanțare, retușare și nu neapărat de rescriere.^{xi}

În ceea ce privește sindromul stresului post traumatic, psihologii explică faptul că o persoană care a trăit un eveniment traumatic, amenințator pentru propria viață poate trăi „o stare de intensă activare emoțională cu efecte destabilizatoare asupra proceselor perceptive, care tind să se fixeze asupra unor detalii nesemnificative ale evenimentelor: sunete gânduri, imagini disperate.”^{xii} Așadar, un efect al acestui sindrom este omiterea unor aspecte și axarea persoanei pe alte aspecte izolate, dar care generează un eveniment distorsionat. În această situație apare riscul generat de subiectivitatea autorului.^{xiii}

În plus, un alt efect este faptul că odată ce evenimentul s-a încheiat, este posibil ca persoana implicată direct să nu fie capabilă să „descrie coerent și consistent succesiunea de evenimente”^{xiv}. Odată cu trecerea anilor persoana va avea o imagine „incompletă și destul de vagă a evenimentului”^{xv}. În plus, dacă evenimentul a fost dureros și retrăirea lui este dificilă pentru participant, „pot fi activate mecanisme de represie și refulare care pot duce în timp la pierderea conținuturilor despre eveniment.”^{xvi}

Abordarea subiectului în istoriografie și sursele folosite

În ultimii ani, Marele Război a generat un interes deosebit atât în istoriografia universală cât și în cea românească. De aceea, găsim o varietate de articole și studii în care sunt surprinse diferite aspecte legate de război. Dat fiind faptul că cercetarea noastră este o lucrare de istorie culturală, am pornit investigația de la lucrările importante din acest domeniu. Eric J. Leed^{xvii} a deschis drumul istoriei culturale a războiului cu o lucrare în care analizează modul în care războiul i-a influențat pe participanți plecând de la mărturiile soldaților germani, englezi, francezi, americani: separarea de acasă, viața în tranșee, moartea, camaraderia etc.

Amintim aici și contribuția lui Fussell^{xviii} care a fost o etapă în dezvoltarea istoriei culturale prin reinterpretarea războiului caracterizată prin analiză, un mod original de înțelegere a conflictului și reinterpretare. Dacă istoria se scria plecând de la experiența proprie, Fussell a identificat soldați care și-au amintit viața din tranșee ca și cum era imposibil să treacă de ele. Amintirea războiului însemna de fapt amintirea unei vieți întregi.^{xix}

Demersul nostru a continuat prin studierea contribuției unor istorici reputați, cum ar fi, reprezentanții istoriografiei franceze: Annette și Jacques Becker^{xx}, care au tratat cultura războiului, partea morală a războiului. Amintim aportul lui Audoin Rouzeau^{xxi}, care s-a ocupat de propaganda de război, și a prezentat victimele războiului și suferințele acestora, identificând nevoia de scrie o istorie a Marelui Război din perspectiva trăirilor participanților: militari, preoți, familiile rămase acasă etc.

În plus, menționăm un nou mod de a înțelege războiul, evidențiat de istoriografia italiană reprezentată de Antonio Gibelli^{xxii} și Lodovico Tavernini^{xxiii}. Contribuția lui Gibelli a însemnat o etapă fundamentală în cercetarea Primului Război Mondial din perspectiva istoriei culturale, prin investigarea unor surse obiective dar și subiective. Mărturiile medicilor, psihologilor, psihiatrilor, provenite din arhivele spitalelor psihiatrice și ale revistelor medicale, de specialitate, au fost corelate cu scrierile populare : memorii, jurnale, scrisori. Așadar, analiza traumelor suferite de

participanții la război este realizată prin corelarea surselor oficiale cu cele neoficiale. Acest fapt ne indică dimensiunea reală a războiului, concret modul în care acesta a fost receptat de oamenii obișnuiți: suferințele, durerea, mutilările.

Prin intermediul cercetării sale, Jay Winter^{xxiv} a adus o nouă perspectivă de înțelegere a Marelui Război și a secolului XX. În viziunea sa, această conflagrație a influențat gândirea politică din perioada interbelică.^{xxv} De aceea, istoricii au datorat morală să folosească surse comparative pentru a semnaliza diferența dintre istorie și memorie. Mai mult decât atât, el vorbește de un boom al memoriei în secolul XX, care început cu Primul Război Mondial și a influențat ulterior memoria modernă.

În același timp, Niall Ferguson^{xxvi} a expus motivele aflate la baza războiului și a explicat de ce oamenii au recurs la acest mod de rezolvare a divergențelor din societate. Într-o manieră ambițioasă a acuzat Marea Britanie. Deși a considerat declanșarea războiului ca fiind inevitabilă, a apreciat consecințele acestuia ca fiind dezastruoase și determinate de o serie de decizii greșite. Cu toate acestea, conflictual a antrenat Europa și a influențat parcursul acesteia.

De asemenea, Lyons Martyn^{xxvii}, în lucrarea „The writing culture of ordinary people in Europe, c. 1860-1920” a reliefat importanța experienței individuale în înțelegerea războiului. Oamenii obișnuiți au transmis experiențele de pe front prin intermediul scrisului. Autorul analizează modul în care aceste scrieri au fost influențate de zona în care au fost scrise, dialectul folosit, gradul de cunoștințe posedate de autor. Cu toate acestea, scrisorile soldaților au reușit să transmită perspectiva omului de rând asupra războiului.

Cristopher Clark^{xxviii} consideră războiul „the most complex event of modern time”, o adevărată tragedie și integrează tema responsabilității statelor europene într-un context internațional. Autorul consideră că nici un stat nu a intenționat să își rezolve problemele printr-un război, dar, în final fiecare stat a ajuns să intre în război. Liderii statelor nu au fost pe deplin conștienți de efectele războiului, de aceea autorul vorbește de „somnambulism”. Această perspectivă analizează și compară luarea deciziilor.

În ceea ce privește istoriografia austriacă, Benjamin Ziemann^{xxix} s-a dedicat analizei războiului și a impactului acestuia în provincia Bavaria de sud, rurală, catolică, o provincie predominant agrară, fiind interesat cu precădere de soldații înrolați din mediul rural și mentalitatea acestora.

Nu în ultimul rând, David Welch^{xxx} analizează societatea germană în timpul Marelui Război. Cercetarea autorului a pornit de la surse diferite, cum ar fi: jurnale, ziare, rapoarte militare ziare etc. și l-au ajutat pe autor să concluzioneze că propaganda în anii războiului a fost una eficientă. Cu toate acestea, eșecul războiului s-a datorat exclusiv erorii autorităților de a o consolida și de a acorda opinie publică importanța cuvenită.

Un loc important în cercetarea noastră l-au ocupat memoriile de război, amintirile și însemnările din timpul prizonieratului, jurnalele, corespondența. Chiar dacă acestea conțin un grad înalt de subiectivitate, considerăm că au fost surse importante pentru creionarea unui tablou complex al Primului Război Mondial. Datorită faptului că sunt foarte multe astfel de surse aș dori să menționez câțiva din autorii acestora: Ardeleanu Dimitrie Ștefan^{xxxi}, Elie Bufnea^{xxxii}, Cruciati, tirani și bandiți, vol II, Ghibu Onisifor^{xxxiii}, Goga Eugen^{xxxiv}, Gusă Dănilă^{xxxv}, N.V. Hodoroabă^{xxxvi}, Nemoianu Petru^{xxxvii}, Nițescu Voicu^{xxxviii}, Pușcariu Sextil^{xxxix}, Scârneci Vasile^{xl}, Elie Dăianu^{xli}, Ilie Stricatu^{xlii}, Mihai Dan^{xliii}, Ion D. Solomon^{xliv}, Morariu, Leca^{xlv}, Oprișcan I. Gr^{xlvi}, Al. Ciura^{xlvii}

De un real folos au fost și memoriile inedite, scrise în anii războiului sau mai târziu în perioada interbelică și care se găsesc în sursele arhivistice sau colecțiile personale. Așadar, memorialistica este o sursă generoasă de informații însă trebuie să fim atenți la anumite lucruri: momentul redactării, apartenența autorului la un anumite domeniu militar, politic, cultural

religios, învingători sau învinși etc. Uneori memoriile sunt proaspete, clare, alteori sunt rememorate mai târziu. Prin intermediul acestora descoperim informații despre mobilizarea ardelenilor, viața pe front, alimentație, tranșee, spiritualitatea combatanților etc. Scrierile sunt publicate fie în vreme de pace, fie în vreme de război, trăirile sunt diferite, dar amintirile vii și cu un puternic impact emoțional.

Așadar, memorialistica este o sursă generoasă de informații însă trebuie să fim atenți la anumite lucruri: momentul redactării, apartenența autorului la un anumite domeniu militar, politic, cultural religios, învingători sau învinși etc. Uneori memoriile sunt proaspete, clare, alteori sunt rememorate mai târziu. Prin intermediul acestora descoperim informații despre mobilizarea ardelenilor, viața pe front, alimentație, tranșee, spiritualitatea combatanților etc. Scrierile sunt publicate fie în vreme de pace, fie în vreme de război, trăirile sunt diferite, dar amintirile vii și cu un puternic impact emoțional.

În concluzie, am încercat să identificăm diferite tipuri de surse, inedite și editate, care să ne permită să prezentăm cât mai multe aspecte legate de situația transilvănenilor. Aceste informații au fost apoi analizate, comparate și sistematizate. În consecință, am putut face o analiză a modului în care s-a făcut mobilizarea populației și evoluția ei în perioada 1914-1918, propaganda de război desfășurată în Transilvania de autoritățile politice și implicarea celor bisericești, comparând aici atitudinea Bisericii Ortodoxă cu cea a Bisericii Greco-Catolice. Identificarea legislației internaționale în vigoare cu privire la legile războiului, începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea ne-a permis să integrăm Marele Război într-un cadru legal și să urmărim pe tot parcursul acestuia în ce măsură aceste legi și-au găsit aplicabilitatea. De asemenea, interpretarea surselor arhivistice ne-a ajutat să conturăm situația prizonierilor din diferite lagăre. Metoda critică a fost necesară pentru lecturarea memoriilor, care erau subiective și pentru a face o prezentare pertinentă și obiectivă a situației din tranșee și a rolului religiei în viața de zi cu zi desfășurată pe front. Metodele de cercetare folosite au fost necesare cu atât mai mult cu cât „Istoria nu este, nu trebuie să fie o simplă povestire a trecutului. Ea îndeplinește o funcție critică, întrucât e în stare să ofere cititorilor săi resurse ce le îngăduie să se delimiteze de certitudinile spontane sau de imaginile impuse. O carte de istorie, reușită și folositoare este aceea care oferă o mai bună înțelegere nu numai a trecutului, care este obiectul ei, ci și a prezentului”^{xlviii}. Pentru o perspectivă complexă a situației românilor transilvăneni ne-am folosit de sinteză, și am structurat în acest mod informația. Ea a fost completată de abordarea multidisciplinară a Marelui Război și a atitudinii societății transilvănene față de diferite evenimente din cadrul acestuia. Eficiența acestor metode este justificată pentru o structurare cât mai bună a informației.

ⁱ Hew Strachan, Introduction in Memory and the great war in The Oxford Illustrated history of the First World War, Oxford University Press, 2014, p. 317.

ⁱⁱ Caracostea, *Aspectul psihologic al războiului*, București, Cartea Românească, 1922, p.128

ⁱⁱⁱ Florian Tănăsescu, *Istorie socială*, p. 318

^{iv} Vezi și Belinda Davis Experience, Identity, and Memory: The Legacy of World War in *The Journal of Modern History*, Vol. 75, No. 1 (March 2003), pp. 111-131

^v Constantin Ticu, *Memoria evenimentelor sociale controversate*, p. 38

^{vi} Caracostea, *Aspectul psihologic al războiului*, București, Cartea Românească, 1922, p.131.

^{vii} Constantin Ticu, *Memoria evenimentelor sociale controversate*, p. 39.

^{viii} Ibidem, p. 40.

^{ix} Constantin Ticu, *Memoria evenimentelor sociale controversate*, p. 41.

^x Constantin Ticu, *Memoria autobiografică; definirea sau redefinirea propriei vieți*, editura Institutul European, Iași, 2004, p. 287-295.

^{xi} Ibidem, p. 295. Vezi și Fiona Reid, War psychiatry and shell shock, la : https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/war_psychiatry_and_shell_shock.

- ^{xii}Constantin Ticu, *Memoria evenimentelor sociale controversate*, p. 45.
- ^{xiii}Constantin Ticu, *Memoria autobiografică...*, p. 295.
- ^{xiv}Constantin Ticu, *Memoria autobiografică...*, p. 192.
- ^{xv}Ibidem, p. 193.
- ^{xvi}*Memoria evenimentelor sociale controversate*, p. 53.
- ^{xvii}Eric J. Leed, *No man's land. Combat and identity in World War I*, Cambridge University Press, Cambridge, 1979.
- ^{xviii}Fussell Paul, *The Great War and Modern Memory: Twenty-five Years Later*, New York and London University Press, 1975, p. 118.
- ^{xix}Ibidem, p. 127.
- ^{xx}Becker Annette, *La guerre et la foi. De la mort à la mémoire 1914-1930*, Paris, Armand Colin Editeur
- ^{xxi}Audoin-Rouzeau, Stéphane, *Războiul redescoperit : 1914-1918*, Editura Corint, 2014; *Visages de guerre*. Humenit Belin editeur, 2017; *Istoria corpului. Vol. 3: Mutațiile privirii : secolul XX*, editura Art, 2009.
- ^{xxii}Antonio Gibelli, *Memory and repression : psychiatric sources and the sources of modern history*; vezi și *L'officina della guerra*, Bollati Boringhieri, Torino, 1991.
- ^{xxiii}Tavernini Lodovico, *Prigionieri austro-ungarici nei campi di concentramento italiani 1915-1920* la : <http://www.museodellaguerra.it>.
- ^{xxiv}*The Cambridge History of the First World War*, vol. I. Global War, Cambridge, Cambridge University Press, 2014
- ^{xxv}Vezi și *Remembering War: The Great War and Historical Memory in the Twentieth Century*. New Haven, Conn.: Yale University Press. 2006.
- ^{xxvi}Războiul Lumii: epoca urii, Editura Rao, București, 2011.
- ^{xxvii}*The writing culture of ordinary people in Europe, c. 1860-1920*, Cambridge University Press, 2014
- ^{xxviii}*The sleepwalkers. How Europe went to war in 1914*, HarperCollins Publishers Ltd., 2012.
- ^{xxix}Benjamin Ziemann, *War Experiences in Rural Germany 1914-1923*, Oxford-New York, 2007.
- ^{xxx}David Welch, *Germany and Propaganda in World War I: Pacifism, Mobilization and Total War*, I.B. Tauris, London-New York, 2014
- ^{xxxi}Mobilizarea 1916/1917: frânturi de amintiri, Editura Demiurg, Iași, 2007.
- ^{xxxii}Cruciați, tirani și bandiți . Vol 1 în *Rusia Sovietelor*, Maia Mara, ed Marist, 2008; *Cruciați, tirani și bandiți*, vol I-II, Baia Mare, Editura Marist, 2008.
- ^{xxxiii}Amintirile unui pedagog militant, Editura Institutului Cultural Român, București, 2004; În vâltoarea revoluției rusești : însemnări "zilnice" ale unui ardelean, martor ocular - și mai mult decât atât - al revoluției rusești în anii 1917-1918, începând cu ziua de 12 martie și până în ziua de 6 august 1917; *Oameni între oameni*, București, 1990; *Pe baricadele vieții : în Basarabia revoluționară (1917-1918) : amintiri*; *Trei ani pe frontul basarabean : bilanțul unei activități*.
- ^{xxxiv}Două Siberii: din însemnările unui ardelean, fost soldat austro-ungar și prizonier în Rusia.
- ^{xxxv}Soldat și prizonier. Însemnări din primul război mondial.
- ^{xxxvi}Din Războiul de Reîntregire. Note și impresii de campanie (1916-1918), București, 1923
- ^{xxxvii}Prizonier la ruși, rob la unguri; Alba Iulie. voluntari români în războiul pentru întregirea neamului, Tipo Moldova, Iași, 2017
- ^{xxxviii}Douăzeci de luni în Rusia și Siberia: anii 1918-1919 : în capitala sovietelor : credințele, Tipo Moldova, Iași, 2017-memorii
- ^{xxxix}Memorii, editura Minerva, 1978.
- ^{xl}Viața și moartea în linia Întâi. Jurnal și însemnări de război 1916-1920, 1941-1943, București, Editura Militară, 2013.
- ^{xli}Însemnări din închisoare și exil, 2 vol. (ed îngrijită de V. Orga).
- ^{xlii}Pe cărările destinului. Romanul unei vieți trăite 1914-1918, editura Argonaut, Cluj Napoca.
- ^{xliii}Istoria ce am petrecut în crâncenul război , Viorel Ciubotă , Ion M. Botoș, Satu Mare, Editura Muzeului Sătmărean, 2008
- ^{xliv}Memoriile soldatului Ion. D. Solomon din Primul Război Mondial, Buridava, 2008, nr 6 p. 145-148
- ^{xlvi}Viața. Din carnetul unui român, prizonier în uniformă împăratului (Du journal d'un Roumain, prisonnier portant l'uniforme de l'Empereur). Ediție de: Papuc, Liviu. Iași, Ed. Alfa, 2001.
- ^{xlvi}Pe cărările robiei. Însemnările unui prizonier român 1916-1918, Cluj Napoca, Argonaut.
- ^{xlvi}În război. Schițe, Blaj, 1915, Al. Ciura, Copiii în război. Schițe din zilele de acum, de Al. Ciura, A. Melin și Toma Cocișiu, Blaj, 1918; *Sub steag străin. Schițe și povești din Ardeal 1914-1916*, ed. a II-a, București, 1920.
- ^{xlvi}Roger Chartier, *Lecturi și cititori în Franța Vechiului Regim*, Editura Meridiane, București, 1997, p. 15.

STRATEGIE INDIVIDUALIZATĂ DE PREDARE A UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE DESTINATĂ UNUI ELEV CU DEFICIENȚĂ MINTALĂ UȘOARĂ

*Prof. învă. primar Alecușan Elena Gabriela
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj, structura Mănărade*

CLASA: A IV-A

DISCIPLINA: istorie

COMPETENȚE GENERALE:

- 1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate;**
- 2. Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent;**
- 3. Utilizarea termenilor istorici în diferite situații de comunicare;**
- 4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți.**

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Cultură și patrimoniu

CONȚINUTURILE UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

Locuri istorice în comunitate;
Construcții religioase și ctitorii lor;
Monumente și locuri istorice incluse în patrimoniul UNESCO.

CONȚINUTURI ADAPTATE PENTRU ELEVUL CU DMU:

Denumirea construcțiilor religioase din localitatea Mănărade;
Vizitarea acestor edificii și purtarea unor discuții cu preoții parohi din localitate;
Culegerea unor informații din diferite surse: oamenii în vârstă din sat, internet, preoți etc;
Notarea informațiilor și prezentarea acestora colegilor de clasă;
Realizarea unor fotografii cu edificiile religioase din localitate.

Metode și tehnici alese:

- Metoda mozaicului;
- Știu/Vreau să știu/Am învățat;
- Metoda ciorchinelui;
- Metoda R.A.I. „Răspunde – Aruncă - Interoghează”;
- Clasa răsturnată;
- Jocul didactic.

Materiale didactice:

Manualul de istorie, imagini cu cele două biserici din Mănărade (Evanghelică și ortodoxă), fișe de lucru, caiete, monografia profesorului Silviu Agoșton etc.

Elevii vor fi anunțați că, pentru ora următoare, la disciplina istorie, fiecare va culege informații despre construcții religioase și ctitorii lor, despre monumente aflate în patrimoniul UNESCO.

Elevul cu DMU (deficiență mintală ușoară) va fi solicitat să adune informații despre cele două biserici din localitatea Mănărade, iar în ora următoare să le prezinte elevilor. Va fi necesar să viziteze bisericile, să poarte discuții cu preoții parohi din localitate, să apeleze la persoanele vârstnice din sat sau la alte surse: internet, monografii istorice.

BISERICA FORTIFICATĂ DIN MĂNĂRADE

- A fost construită între anii 1863-1909;
- Interiorul fortificației măsoară 63 de m lungime și 50 m lățime;

- La zidurile fortificate au fost lipide mai multe încăperi, în acestea păstrând sașii carnea și slănina porcilor tăiați în Ajunul Sărbătorilor de iarnă;
- Clopotul mijlociu al bisericii a fost confiscat în timpul Primului Război Mondial și transformat în țeavă de tun;
- Trasul clopotelor se desfășura după un anumit cod, cunoscut de către toți sătenii, diferențiat ca durată sau interval orar în funcție de eveniment: înmormântare, vreme rea, venirea sau plecarea preotului de la slujbă;
- În interiorul bisericii se pot vedea statuile celor doi apostoli: Petru, ținând în mână cheia (cerului) și Pavel, având o spadă (simbol al puterii spiritului);
- Imediat după 1989 comunitatea săsescă din Mănărade, de confesiune evanghelică, a emigrat în Germania, în prezent oficiindu-se aici slujbele credincioșilor greco-catolici, preot paroh fiind Moldovan Marius.

Construirea Bisericii Ortodoxe *Schimbarea la față* s-a finalizat în anul 1937, în prezent preot paroh fiind Mihai Ștefan.

Elevul cu DMU va putea prezenta cunoștințele sub forma ciorchinelui, după ce și-a completat o fișă concepută sub formă de tabel, pe baza metodei *Știu/ Vreau să știu/ Am învățat*.

Pe lângă informațiile aflate, se va urmări formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți, prin împărtășirea experiențelor trăite, realizându-se totodată și o adevărată legătură și colaborare școală – biserică.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, 2016, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom;
2. Alois, Gherguț, 2001, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom;
3. Agoșton, Silviu, 2015, *Mănărade – 810 ani de atestare documentară*, Editura Sf. Ierarh Nicolae;
4. Mihăilescu, Cleopatra; Pițilă, Tudora, 2016: *Istorie*, manual pentru clasa a IV-a, Editura Aramis;
5. Programa școlară pentru disciplina ISTORIE, clasa a IV-a, aprobată prin O.M. nr. 5003, din 02.12.2014.

PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI CLASELOR GIMNAZIALE

Prof. Ștefănescu Mihaela - Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

Competențele cheie sunt definite ca rezultate ale învățării, fiind ansambluri de **cunoștințe, abilități și atitudini** care urmează să fie formate tuturor tinerilor, ca instrumente culturale pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

Întrucât globalizarea continuă să prezinte noi provocări pentru Uniunea Europeană, fiecare cetățean va trebui să aibă o gamă largă de competențe cheie pentru a se adapta flexibil la o lume în schimbare rapidă, caracterizată printr-un grad ridicat de interconectare.

La prima vedere, competențele cheie par a fi greu de aplicat la clasă, mai ales într-un sistem în care sunt predate discipline școlare clasice de către profesori formați monodisciplinar dar, în spiritul Recomandării europene, disciplinele tradiționale pot deveni instrumentele de lucru, bază de operare pentru formarea competențelor cheie.

Astfel, pentru orice cadru didactic, exista o provocare care constă în măiestria cu care predă disciplina proprie, pentru a o face funcțională acasă, la școală, la un viitor loc de muncă, în timpul liber. Astfel spus, profesorul format monodisciplinar, va transfera „predarea disciplinei” într-un set de contexte, concepte și metodologii, care îl sprijină pe elev în a-și forma competențele cheie.

Competențele necesare în secolul XXI, conform www.21stcenturyskills.org, sunt următoarele:

- **Responsabilitate și capacitate de adaptare** - Exersarea responsabilității personale și a flexibilității în contexte legate de propria persoană, loc de muncă și comunitate; stabilirea și atingerea unor standarde și țeluri ridicate pentru sine și pentru ceilalți; tolerarea ambiguității.
- **Competențe de comunicare** - Înțelegerea și realizarea unei comunicări eficiente verbale, scrise și multimedia, într-o varietate de forme și contexte.
- **Creativitate și curiozitate intelectuală** - Dezvoltarea, implementarea și comunicarea ideilor noi altor persoane; deschidere și receptivitate la nou, perspective variate.
- **Gândire critică și gândire sistemică** - Exersarea gândirii în ce privește înțelegerea și realizarea unor alegeri complexe; înțelegerea conexiunilor dintre sisteme.
- **Informații și abilități media** - Analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea, și crearea de informații în diverse forme și medii.
- **Capacități de colaborare și interpersonale** - Demonstrarea capacităților de lucru în echipă și de conducere; adaptarea la diverse roluri și responsabilități; colaborarea productivă cu ceilalți; conduită empatică; respectarea altor puncte de vedere.
- **Identificarea, formularea și soluționarea problemelor** - capacitatea de a depista, formula, analiza și rezolva probleme.
- **Auto-formare** - Monitorizarea propriilor nevoi de înțelegere și învățare; localizarea resurselor corespunzătoare; transferul cunoștințelor dintr-un domeniu în altul.
- **Responsabilitate socială** - Acționarea în mod responsabil, ținând cont de interesele comunității; demonstrarea unui comportament etic în contexte legate de propria persoană, loc de muncă și comunitate.

Educația, în rolul său social și economic, joacă un rol fundamental pentru ca cetățenii europeni să dobândească abilitățile cheie de care au nevoie pentru a se adapta unei lumi în continuă schimbare.

Consiliul Europei și Parlamentul European au concluzionat în recomandările din 18 decembrie 2006, că adoptarea unui cadru european ar trebui să definească noile abilități de bază, care trebuie dobândite prin învățarea pe tot parcursul vieții.

În consecință, noile programe pentru învățământul primar și gimnazial, răspund nevoilor de formare ale viitorului absolvent.

La sfârșitul clasei a VIII-a, profilul de formare al absolventului se conturează astfel, prin cele opt competențe cheie:

Comunicare în limba maternă: participarea la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactiv.

Comunicare în limbi străine: exprimarea unor idei, opinii, sentimente, în cadrul unor mesaje orale sau scrise, pe teme cunoscute; participarea la interacțiuni verbale la nivel funcțional, pe teme cunoscute.

Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii: rezolvarea de probleme în situații concrete, utilizând algoritmi și instrumente specifice matematicii.

Competență digitală: utilizarea unor dispozitive și aplicații digitale pentru căutarea și selecția unor resurse informaționale și educaționale digitale relevante pentru învățare; dezvoltarea unor conținuturi digitale multi-media, în contextul unor activități de învățare; respectarea normelor și regulilor privind dezvoltarea și utilizarea de conținut virtual (drepturi de proprietate intelectuală, siguranță pe internet).

A învăța să înveți: gestionarea timpului alocat învățării și monitorizarea progresului în realizarea unei sarcini de lucru.

Competențe sociale și civice: operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți; relaționarea pozitivă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare, prin exercitarea unor drepturi și asumarea de responsabilități; manifestarea disponibilității pentru participare civică în condițiile respectării regulilor grupului și valorizării diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase).

Spirit de inițiativă și antreprenoriat: manifestarea interesului pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea unor sarcini de învățare de rutină și/sau provocatoare; manifestarea inițiativei în rezolvarea unor probleme ale grupurilor din care face parte și în explorarea unor probleme ale comunității locale; aprecierea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale; identificarea unor parcursuri școlare și profesionale adecvate propriilor interese.

Sensibilizare și exprimare culturală: aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal; realizarea de lucrări creative folosind diverse medii, inclusiv digitale, în contexte școlare și extra-școlare; aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal; participarea la proiecte și evenimente culturale organizate în contexte formale sau nonformale.

Limba franceză, privită ca disciplină obligatorie (alături de alte limbi moderne) din planul cadru de învățământ, contribuie la formarea diferitelor competențe într-un mod complex, reflectate prin: dezvoltarea gândirii (gândirii critice, gândirii reflexive) a elevilor, oportunitatea de a învăța cu ușurință și alte limbi romanice (**A învăța să înveți**), formarea unor comportamente civice adaptate societății actuale (**Competențe sociale și civice**), integrarea facilă pe piața muncii europene a absolvenților (**Spirit de inițiativă și antreprenoriat**), descoperirea și aprecierea altor culturi, în special ale celor francofone (**Sensibilizare și exprimare culturală**).

Prezentăm în cele ce urmează, un demers didactic centrat pe cele opt competențe cheie, la **disciplina limba franceză**.

Unitatea de învățare: CLUBUL ORĂȘENILOR

Clasa: a V-a

Tema: locuința, încăperile casei, mobila

Această unitate de învățare permite elevilor să utilizeze în mod creator achizițiile de limba franceză specifice temei și să le dezvolte spiritul de echipă și de cooperare. Prin activitățile propuse, elevii vor descoperi elemente lexicale noi, vor fi capabili să pună în valoare actele de vorbire vizate în situații de comunicare concrete, vor fi sensibilizați cu privire la diversitatea spațiului francofon.

Activitățile propuse îi vor motiva pe elevi, prin caracterul practic, real, al situațiilor de comunicare și prin modalitățile de desfășurare ale activităților de învățare, care le vor dezvolta imaginația: dialoguri în perechi, joc didactic, exerciții on-line, marcarea unui itinerar pe un plan, utilizarea internetului, realizarea în grup a unui produs final. De asemenea, elevii vor învăța să devină autonomi în învățare și vor contribui la autoformare prin transferul cunoștințelor dintr-un domeniu în altul.

La începutul activității, se va utiliza evaluarea inițială/diagnostică a cărei scop este de a identifica interesele elevilor și de a planifica un program, care va corespunde nevoilor fiecăruia. Se va folosi graficul KWL, pentru a identifica ceea ce știu elevii și ceea ce trebuie să învețe.

Pentru a controla progresul elevilor în învățare, pentru a dezvolta abilitățile de gândire critică și reflexivă, vor fi utilizate fișe de lucru individuale și grile de auto-evaluare, pentru a-și ameliora învățarea. Munca în grup și munca individuală, vor fi urmărite prin grilele de evaluare cuprinzând criterii specifice acestor tipuri de evaluare. Pentru evidențierea contribuției fiecărui elev în cadrul grupului, se recomandă utilizarea grilei de evaluare specifică: graficul KWL va asigura feed-back-ul și nivelul de atingere a obiectivelor propuse.

Pentru elevii cu dificultăți de învățare: se vor organiza activități de învățare pe grupe; se vor găsi modalități diferite de exprimare a achizițiilor învățării (în funcție de stilurile de învățare), sarcini de lucru diferențiate.

Comunicare în limba română: cunoștințe de vocabular pentru conștientizarea similitudinilor lexicale existente între cele două limbi romanice, pentru transferul de cunoștințe de la o disciplină la alta și promovarea interculturalității.

Ex: *une adresse, un trottoir, un autobus, une gare, une bibliothèque, un cinéma, un musée, un restaurant, un hôpital, un appartement.*

Comunicare în limba franceză:

-identificarea elementelor de vocabular specifice temei: casa, încăperile, mobila, orașul, semne de circulație, clădiri reprezentative dintr-un oraș

- acte de vorbire: formule de politețe, a mulțumi, a solicita/ a indica direcția, a localiza în spațiu, a descrie propria locuință sau camera

-elemente gramaticale: verbul *a locui*, exprimarea adresei, numeralul cardinal, ordinal

Competențe matematice: abilitatea de a folosi cifrele pentru exprimarea adresei sau a orei, în situații cotidiene, într-un grup de prieteni, descrierea unor obiecte de decor din cameră. Ex: *le tapis est rectangulaire.*

Competența digitală: învățare, cercetare, abilitatea de a căuta, colecta și procesa informația și de a o folosi într-o manieră critică și sistematică; abilitatea de a accesa, a căuta și a folosi servicii bazate pe internet; folosirea TIC pentru sprijinirea gândirii critice, a creativității și a inovației, responsabilitate în folosirea mijloacelor interactive (căutare în dicționare on-line, căutare de imagini, vizionarea unor documente audio-video, cu dialoguri specifice, (<https://www.podcastfrancaisfacile.com/podcast/description-appartement.html>), rezolvarea de exerciții on-line (www.francaisfacile.com), pentru consolidarea vocabularului, pentru a identifica spațiile unei locuințe sau mobila, scrierea unui SMS prin care se indică locul. Ex: *Je suis devant le*

cinéma, redactarea unui mail către un corespondent francofon, în care să descrie camera de hotel în care locuiește.

A învăța să înveți: lectura de informare, învățare și reflexivitate, co-evaluare la finalul proiectului, fișe de auto-evaluare: ce știu să fac, ce am învățat, ce nu știu să fac.

Competențe sociale și civice: dialoguri, interacțiune verbală simulată într-un oraș francofon, în care se solicită direcția pentru a merge dintr-un loc în altul, folosirea formulelor de politețe și de mulțumire. Ex: *Excusez-moi! Je voudrais aller au cinéma, s'il vous plaît!*, cunoașterea semnelor de circulație și a regulilor de securitate rutieră, a conduitei și gesturilor de prim ajutor.

Spirit de inițiativă și antreprenoriat: tema de proiect: construirea unei machete a orașului/cartierului (folosind mini-machete ale supermarketului Kaufland) și prezentarea acestuia prin mesaje scurte. Ex: *Voilà mon immeuble. J'habite au troisième étage. Dans mon quartier il y a un supermarché.*

Jocuri de rol în care se vor folosi expresii pentru localizarea în spațiu. Ex: *Où est la gare? C'est près: à gauche. Sur mon bureau, il y a des livres.*

Sensibilizare și exprimare culturală: căutare de imagini sau benzi desenate pe internet, pentru descoperirea spațiului francophon, a unor orașe francofone, a obiectelor de decoratiune interioară a copiilor din alte țări. Folosirea unor documente autentice în activitățile de învățare (revistele *Okapi*, *Julie*, *Presse-papiers*, *CUS Magazine-Strasbourg*).

Probele de evaluare și de autoevaluare pentru această unitate de învățare solicită formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare (verbală, scrisă, multimedia), de colaborare, de muncă în echipă și de muncă individuală, de reflecție, de creativitate, de cercetare, de coordonare a procesului de autoformare, astfel: evaluare inițială: grafic KWL, evaluare formativă: prezentare orală, jocuri didactice, joc de rol, simulări, exerciții on-line, fișe de lucru, fișe de auto-evaluare, evaluare finală: prezentarea orală (a orașului, cartierului, casei, camerei), analiza proiectului în grup, fișe de auto-evaluare.

Bibliografie:

Suport curs al Programului de formare continuă „CRED-Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți”

PROIECT EDUCAȚIONAL „PORȚI CĂTRE PRIETENIE”

Profesor învățământ primar Albu Simona Maria, Școala Gimnazială Gârbova

COORDONATORI:

Prof. Albu Simona Maria

Prof. Nedela Maria Adina

DURATA : 1 an școlar

INSTITUȚII IMPLICATE ÎN PROIECT

Școala Gimnazială Gârbova

Școala Gimnazială Câlnic

SCOP:

- Proiectul va înlăturarea barierele de comunicare între școli;

- Dezvoltarea colaborării între cadrele didactice din cele două unități de învățământ;
- Dezvoltarea personală a elevilor;
- Atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar.

BUGETUL PROIECTULUI: contribuții personale, sponsorizări

ECHIPA DE PROIECT :

Prof. Albu Simona Maria, Școala Gimnazială Gârbova,

Prof. Nedela Maria Adina, Școala Gimnazială Călnic

ARGUMENT:

În cadrul acestui parteneriat dorim să facem cunoscute cât mai multe lucruri despre noi și despre copiii noștri, să legăm noi prietenii, să facem schimb de experiență, să cunoaștem/să învățăm cât mai multe lucruri despre zona care ne înconjoară, despre județul și despre țara noastră.

Școala trebuie să fie într-un dialog permanent și autentic cu societatea, străduindu-se să realizeze legături între nevoile educaționale, resursele/disponibilitățile intelectuale ale elevilor și perspectivele de dezvoltare a societății. În acest sens, colaborarea dintre elevii diferitelor școli nu este un proces spontan, ci este o activitate organizată, conștientă, susținută, direcționată spre problemele educative ale tinerei generații.

Activitățile din cadrul acestui parteneriat întregesc activitatea educativă a școlii, aducând un surplus informațional elevilor și completând condițiile concrete ale educației acestora.

SCOPUL PROIECTULUI:

- promovarea dialogului și a comunicării între elevii din școli și medii diferite (rural-urban);
- dezvoltarea cooperării și a colaborării între cadre didactice din unități diferite;

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- a) să se cunoască specificul vieții din mediul rural/urban;
- b) cultivarea dragostei față de locul natal, față de pitorescul și istoricul localității/țării;
- c) să se realizeze o intercunoaștere a elevilor prin intermediul produselor activităților desfășurate de fiecare clasă de elevi în parte;
- d) să se desfășoare activități educative comune la fiecare dintre școlile implicate în proiect;
- e) să se găsească modalități variate de exprimare a gândurilor și sentimentelor privitoare la anumite teme de interes comun : creații literare, plastice și de abilități practice;
- f) să fie atrași și implicați și alți factori educativi pentru buna desfășurare a activităților;
- g) să fie motivați elevii claselor, prin stimulente atractive și imediate, pentru a participa la concursuri/întreceri cu tematică variată.

RESURSE:

a) **Umane:**

- Elevi
- Învățători

- Părinți
- Conducerea unităților de învățământ implicate în proiect

b) Materiale:

- foi de desen, acuarele, creioane colorate, carioca, plante uscate, fructe, semințe, cereale, carton, hârtie glasă/creponată, panou pentru afișe, calculator, imprimantă, hârtie foto, CD-uri, casete audio, diverse materiale folosite la orele de abilități practice, albume etc.

c) Financiare:

- derularea activităților din proiect va fi susținută financiar de școlile participante și sponsorii externi

EVALUARE:

- Expoziții – participanții vor primi diplome;
- Portofolii realizate de fiecare clasă participantă la proiect;
- Schimb de impresii.

PRODUSE FINALE:

Expoziție cu lucrările copiilor

DISEMINAREA:

Prezentarea proiectului la nivelul comisiilor metodice/cercurilor pedagogice în fiecare școală implicată în proiect

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI**1. „Deschidem porțile spre prietenie”**

- schimb de impresii legate de școală
- Școala mea – desene
- fotografii din activitățile elevilor de la fiecare școală și vizionarea acestora

noiembrie - Școala Gimnazială Gârbova, Școala Gimnazială Călnic

2. „Bine ai venit primăvară!”

- cântece și poezii despre primăvară
- desene și colaje având ca temă anotimpul primăvara
- expoziție de măștișoare

- *martie Școala Gimnazială Gârbova, Școala Gimnazială Călnic*

3. „Hristos a înviat!”

- semnificația sărbătorii Paștelui
- încondeierea ouălor
- desene având ca temă sărbătoreea Paștelui

- organizarea unei mici expoziții cu lucrările copiilor
- **aprilie Școala Gimnazială Gârbova, Școala Gimnazială Călnic**

4. „Împreună prin sat”

- vizitarea obiectivelor importante din sat

COMUNICAREA CHIMICĂ ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE ÎN LUMEA VIE (III)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Un alt tip de hormon este cel afrodisiac produs de către indivizii de sex femel și care nu are aceeași importanță la toate speciile. Totuși trebuie menționat ca la puține specii de insecte există feromoni produși de masculi sau de femele care au acțiune asupra ambelor sexe. Astfel acești feromoni acționează nu numai ca atractanți sexuali și intervin ca mecanisme prin care se mediază anumite relații sociale. La unele ipide, masculul elimină odată cu excrementele o substanță mirositoare, cu rol atractant special dar mai ales de semnal de grupare în jurul unei surse de hrană.

Substanțele având origini și structuri chimice diferite dau caracteristica olfactivă a individului /grupului sunt reprezentate de către feromonii de agregare. La himenopterele sociale intervenția „mirosului corporal” este decisiv în recunoașterea individual și în discriminarea indivizilor adversi. Un exemplu în acest sens îl constituie gândacii de scoarță (fig.1) care prezintă anumite caracteristici legate de comportamentul lor de exploratori, astfel că sunt obligați să se constituie în familii ori de câte ori găsesc o nouă gazdă, colonizare care este legată în mod indestructibil de feromonii de agregare care sunt produși de unul dintre sexe precum și de substanțele volatile produse de către arborii care îi adăpostesc.

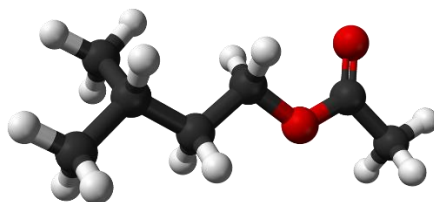

Copacul de scoarță (fig.1)

În momentul stabilirii noii gazde, gândacii „exploratori” produc feromonul de agregare pe care îl elimină în mediu, care este dispersat și cu ajutorul vântului. Altă etapă în etologia de agregare este identificată ca fiind reprezentată de atacul în masa al indivizilor populației în majoritate de sex opus dar cu unele particularități deosebite marcate de eliminarea unor substanțe antiagregante, în felul acesta eliminându-se și procesul de suprapopulare cu efecte negative asupra comunității de organisme.

La alte specii de gândaci, de exemplu *Lycus loripes*, masculii adulți emit un feromon care provoacă adunarea împreună a indivizilor de ambele sexe. La furnici, fenomenele sociale declanșate de feromoni sunt foarte evidente, furnicile din același cuib se reunesc după „mirosul corporal” astfel că prezența oricărui individ străin odată identificată, presupune eliminarea acestuia.

La lăcuste se manifestă de asemenea o puternică interatracție, fenomenul fiind determinat de stimuli vizuali și apoi prin diferite mecanisme chimice. Și la albine feromonii produși de matcă exercită un rol deosebit în viața coloniei, astfel că aceștia determină o stare deosebită a coloniei, printr-o intensificare a bâzâitului, vibrarea a aripilor dar și o intensificare a locomoției, iar înlăturarea acestuia din cadrul coloniei și implicit lipsa feromonilor inhibitori duce la un răspuns maxim de bâzâit și locomoție la albinele lucrătoare. Se poate concluziona că feromonii produși de matcă sunt principalii stimuli care dirijează comportamentul lucrătoarelor.

Izopentil acetat-formulă spațială(fig.2)

Altă categorie importantă de feromoni sunt cei de alarmă (fig.2), vom exemplifica tot la himenoptere (albine), la cele lucrătoare, cu rol în apărarea coloniei. Un comportament agresiv de înțepare poate fi declanșat de un ac de albină proaspăt tăiat și plasat la intrarea în stup. În alcătuirea feromonului substanța activă este izopentil acetatul (fig.2), compus prezent la toate speciile de albine, la care se mai adaugă un produs al glandelor mandibulare. Acești feromoni sunt eliminați în momentul prinderii albinelor sau sub acțiunea stimulănt a unui jet de aer cald și umed. Eliminarea se produce în anumite condiții fiziologice: abdomenul devine erect, cloaca este larg deschisă cu acul proiectat în exterior. Perceput de alte lucrătoare, determină la acestea un comportament de agresivitate și are loc orientarea acestora spre sursa emițătoare. Există însă în natură și nu numai anumiți compuși care nu declanșează un comportament tipic de alarmare, dintre aceștia amintim: eterul, uleiul de lavandă, uleiul de rozmarin.

Determinarea teritoriului precum și recunoașterea acestuia se realizează cu ajutorul feromonilor „de marcare” și a feromonilor de „urmă”. În cazul celui „de urmă” acesta formează o dâră continuă de-a lungul căreia pot evolua numeroși indivizi.

Furnicile lucrătoare marchează drumul parcurs de ele prin picăturile de fluid mirositor, iar depunerea lor de către numărul mare de insecte formează o coloană continuă, cu eficacitate de durată dacă nu este îndepărtată prin spălare. Se poate afirma că prin marcare se oferă puncte de sprijin pentru recrutarea unui număr mare de indivizi necesari pentru a realiza aportul de hrană necesar coloniei, care poate fi realizat pe distanțe foarte mari numai de către coloniile mari, capabile de altfel să asigure un traseu eficient.

Bibliografie selectivă:

1.Borden, J., H., McLean, J.,A.,1980: Pheromone-based suppression of ambrosia beetles in industrial timber processing areas. In: International Colloquium on Management of Insect Pests with Semiochemicals. Ed.By Mitchell, E. R. New York: Plenum Press, 133–154.condiții fiziologice și anume

2. Byers, J., A., 2004: Chemical ecology of bark beetles in a complex olfactory landscape. In: Bark and Wood Boring Insects in Living Trees in Europe, a Synthesis. Lieutier, F., Day, K.R., Battisti, A., Gregoire, J.C., Evans, H.F. (Eds.). Dordrecht. Kluwer Academic Publishers, p. 89-134
3. Campbell, S., A., Borden, J., H., 2006: Integration of visual and olfactory cues of hosts and non-hosts by three bark beetles (Coleoptera: Scolytidae). *Ecological Entomology* 31: 437–449.
4. Duduman, M.,-L., 2009: Cercetări privind răspunsul adulților de *Ips typographus* L. și *Hylobius abietis* L. la diverse combinații de atractanți sintetici. Teza de doctorat, Universitatea Transilvania, Brașov, 129 p.
5. Năstăsescu Gh., Funcția de comunicare la animale, Natura, supliment pentru profesori și elevi, București, 1985
6. Marcu, O., Simin, D., 1995: Entomologie forestieră. Editura Ceres, București, 284 p.
7. Rudinsky, J., A., Furniss, M., M., Kline, L., N., Schmitz, R., F., 1972: Attraction and repression of *Dendroctonus pseudotsugae* (Coleoptera: Scolytidae) by three synthetic pheromones in traps in Oregon and Idaho. *Can. Entomol.* 104: 815-822.
8. Schlyter, F., Birgersson, G., Leufven, A., 1989: Inhibition of attraction to aggregation pheromone by verbenone and ipsenol. *Journal of Chemical Ecology*, 15(8): 2263-2277.
9. www.wikipedia.ro
10. www.google.com